

Program dela in finančni načrt Agencije za energijo za leto 2015

Maribor, september 2014

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	5
2	PREDSTAVITEV AGENCIJE.....	7
2.1	Predstavitev in pravna podlaga	7
2.2	Poslanstvo in dolgoročni cilji agencije	7
2.3	Naloge agencije	8
3	PROGRAM DELA AGENCIJE ZA LETO 2015.....	9
3.1	Splošni akti agencije za izvrševanje javnih pooblastil in soglasja k splošnim aktom operaterjev sistemov	9
3.2	Reguliranje omrežnih dejavnosti	12
3.2.1	Ekonomska regulativa področja električne energije	12
3.2.2	Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema električne energije.....	15
3.2.3	Ekonomska regulativa področja zemeljskega plina	17
3.2.4	Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema zemeljskega plina	19
3.3	Reguliranje toplote in drugih energetskega plinov.....	23
3.3.1	Obratovanje distribucijskega sistema	23
3.3.2	Reguliranje cen toplote.....	24
3.4	Zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom	25
3.5	Spodbujanje proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov energije in v soprodukciji z visokim izkoristkom	26
3.5.1	Deklaracije za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in soprodukcijo ter vodenje in upravljanje registra deklaracij	27
3.5.2	Izdaja potrdil o izvoru in vodenje registra potrdil o izvoru	27
3.5.3	Javni poziv in izbor projektov za vstop v podporno shemo	27
3.5.4	Podpore za elektriko, proizvedeno iz obnovljivih virov energije in v soprodukciji z visokim izkoristkom	28
3.5.5	Nadzor nad imetniki deklaracij in prejemniki podpor ter nad izdajo in prenosom potrdil o izvoru	28
3.5.6	Napoved položaja proizvodnih naprav.....	29
3.5.7	Določitev višine prispevka.....	29
3.5.8	Spremljanje pravilnosti določanja in prikazovanja deležev posameznih vrst proizvodnih virov	30
3.5.9	Poročanje o doseganju sprejetih nacionalnih okvirnih ciljev rabe elektrike iz obnovljivih virov in v soprodukciji elektrike in toplote z visokim izkoristkom	30
3.6	Učinkovita raba energije	30
3.6.1	Priporočila za zagotovitev čim večje energetske učinkovitosti energetskih podjetij.....	31

3.6.2	Poročanje o doseženih prihrankih in preverjanje izvedenih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti	31
3.6.3	Opredelitev energetske učinkovitega sistema ogrevanja	32
3.6.4	Pogoji oprostite energetskega pregleda za velike družbe	32
3.7	Nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom	32
3.7.1	Izvajanje monitoringa energetskih trgov	33
3.7.2	Raziskava trga z električno energijo in zemeljskim plinom	34
3.7.3	Zagotavljanje sistema za avtomatizirano identifikacijo tržnih manipulacij in zlorab trga	35
3.7.4	Zagotavljanje, spodbujanje ter olajševanje razvoja trga z energijo	35
3.8	Nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetskih dejavnosti	38
3.9	Varstvo pravic odjemalcev	38
3.9.1	Skupna kontaktna točka	39
3.9.2	Reševanje sporov	39
3.9.3	Odločanje o pritožbah uporabnikov zoper soglasja za priključitev	39
3.10	Mednarodne dejavnosti agencije	40
3.10.1	Mednarodne obveznosti po zakonodaji EU	40
3.10.2	Druge mednarodne obveznosti	41
3.11	Druge dejavnosti in storitve	42
3.11.1	Zagotavljanje IKT storitev	42
3.11.2	Skupne dejavnosti – notranje storitve	44
4	KADROVSKI NAČRT ZA LETO 2015	45
4.1	Kadrovska struktura in zaposlitve	45
5	FINANČNI NAČRT ZA LETO 2015	46
5.1	Osnovna izhodišča pri izdelavi finančnega načrta	46
5.2	Ključni ekonomski podatki iz finančnega načrta (denarni tok)	46
5.3	Vsebinski prikaz in indeksi rasti posameznih kategorij odhodkov (denarni tok) 48	
5.3.1	Tekoči odhodki	48
5.3.2	Investicijski odhodki	49
5.4	Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja agencije	51
5.5	Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov	54
6	PRILOGA – NOVE NALOGE PO EZ-1	55

1 UVOD

Agencija za energijo je nacionalni energetske regulativni organ Republike Slovenije, ki usmerja in nadzira izvajalce energetske dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter opravlja z zakonom določene naloge reguliranja izvajalcev energetske dejavnosti na področju toplote in drugih energetske plinov.

Tretji sveženj evropske energetske zakonodaje, ki ga je v slovenski pravni red prenesel novi Energetski zakon (EZ-1), pomeni tudi bistveno povečanje vloge regulativnega organa. To se ne kaže le v izjemnem povečanju nalog in pristojnosti, ki so več kot podvojene, pač pa tudi v bistveno okrepljeni neodvisnosti regulativnega organa. Ta mora delovati neodvisno od tržnih interesov, obenem pa biti samostojen pri porabi sredstev in razpolagati z zadostnimi človeškimi in finančnimi viri za izvajanje svojih nalog. Energetski zakon v celoti in podrobno ureja vse številne regulatorne naloge, ki jih zahtevata direktivi in drugi akti tretjega svežnja. Ob vsem tem ne smemo pozabiti tudi na vse uredbe EU, ki so direktno prenosljive v naš pravni red in prav tako nalagajo agenciji številne dodatne naloge, odgovornosti in obveznosti, saj je kot nacionalni regulativni organ odgovorna za izvajanje uredb EU v slovenskem energetske prostoru.

Agencija dobiva tudi številne pristojnosti v zvezi z zagotavljanjem konkurenčnosti energetske trgov, zato je med drugim okrepljena še nadzorna vloga agencije. Od ustanovitve evropske agencije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER) agencija izvaja vsako leto več nalog, ki so povezane z zagotavljanjem delovanja enotnega trga elektrike in zemeljskega plina v EU. Sodelovanje agencije z ostalimi nacionalnimi regulatorji na odboru predstavlja podlago za odločitve na ravni ACER pri sprejemanju zavezujočih pravil delovanja enotnih trgov.

Skladno z novim zakonom mora svet agencije do 30. septembra tekočega leta sprejeti program dela in finančni načrt agencije za prihodnje leto, na katerega da soglasje Državni zbor Republike Slovenije. Program zajema predstavitev in cilje agencije, program dela, kadrovske in finančni načrt ter višino nadomestila operaterjev sistema.

V programu dela so zajete vse naloge agencije v letu 2015, ki jih mora izvesti na podlagi EZ-1 in evropske uredb. S sprejetjem EZ-1 je agencija dobila obsežne nove obveznosti pri pripravi splošnih aktov, ki so namenjeni učinkovitejšemu delovanju trga z elektriko in zemeljskim plinom. Prehodna obdobja za sprejem večine teh splošnih aktov se iztečejo že v letu 2015. Popolnoma nove naloge, ki so bile agenciji naložene z EZ-1, zajemajo predvsem zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom, reguliranje toplote in drugih energetske plinov, potrjevanje naložbenih načrtov operaterjev sistema, nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti, nadzor energetskega trga, certificiranje operaterjev prenosnih sistemov, pristojnosti na področju učinkovite rabe energije, skrb za odjemalce (skupna kontaktna točka) in povečan obseg mednarodnih obveznosti na ravni EU (podrobnejši opis je v prilogi). Za vse aktivnosti se predvideva, da bo agencija predloge novih ukrepov in pogojev določila na pregleden način, ki vključuje posvetovanje in sodelovanje z zainteresirano javnostjo in samimi udeleženci.

Agencija je bila pri zaposlovanju doslej omejena, saj ji vključenost v vladni kadrovske načrt ni dovoljevala dodatnih zaposlitev kljub nenehnemu povečevanju zakonske naloge in obsega dela. V petih letih, od 2010 do 2014, je tako agencija dobila le tri nove zaposlitve. Zaradi teh omejitev agencija že do sedaj ni zmogla opravljati vseh nalog, ki so se širile že pred sprejemom novega zakona. Z EZ-1 pa so se pristojnosti, področja dela in število nalog agencije tako izjemno povečali, da je zakon predvidel njeno izvzetje iz vladnega kadrovskega načrta. V nadaljevanju podrobneje predstavljene naloge zahtevajo kadrovske okrepitve na vseh področjih delovanja.

Finančni načrt agencije zajema prikaz potrebnih sredstev za njeno delovanje in višino deleža v ceni za uporabo omrežij kot izključnega vira za financiranje delovanja agencije.

Delež cene za uporabo elektroenergetskih omrežij, namenjen za delovanje agencije za energijo, ostane nespremenjen in s tem še vedno na ravni iz leta 2009 ter znaša 0,00017 €/kWh. Delež cene za uporabo prenosnega plinovodnega omrežja, namenjen za delovanje agencije za energijo, pa se poveča iz 0,00079 €/Sm³ na 0,00140 €/Sm³, kar predstavlja pri značilnem gospodinjskem odjemalcu zemeljskega plina povečanje stroškov za 0,744 € na leto. S tem, ko delež financiranja iz elektrike ostaja na isti ravni, delež iz zemeljskega plina pa se poveča, bo uravnoteženo razmerje financiranja delovanja agencije iz področij elektrike in zemeljskega plina. Glede na veliko povečanje obsega dela agencije in kljub predvidenim 15 dodatnim zaposlitvam je vpliv potrebnega povečanja sredstev agencije na odjemalca minimalen, še posebej ob upoštevanju dejstva, da učinkovit regulator prinaša veliko koristi prav za odjemalce.

Agencija bo lahko s sprejetjem predloženega programa, ki vključuje izvedbo nalog in vire za njihovo izvajanje, učinkovito izvajala svoje pristojnosti. Cilj agencije je izpolnitev vseh nalog, katerih največji obseg bo ravno v letu 2015, zaradi prehodnih obdobja za izdelavo podzakonskih aktov po novem Energetskem zakonu. Ta daje tudi dobro podlago za izvajanje nalog in pristojnosti agencije, prepričani pa smo, da nam bo zadane obveznosti uspelo učinkovito in pravočasno izvesti.

mag. Irena Praček,
direktorica

2 PREDSTAVITEV AGENCIJE

2.1 Predstavitev in pravna podlaga

Nacionalni slovenski regulativni organ na področju trga z energijo je bil ustanovljen leta 2000 na podlagi prvega energetskega zakona iz leta 1999 in operativno deluje od leta 2001. V tem času so se skladno s spremembami zakonodaje in razmer na trgu z energijo spreminjale in povečevale njegove naloge, spremenilo pa se je tudi ime organa. Agencija za energijo je ustanovljena in deluje skladno z določili novega Energetskega zakona (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/14). Agencija spremlja, usmerja in nadzira izvajalce energetske dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter opravlja z zakonom določene naloge reguliranja izvajalcev energetske dejavnosti na področju toplote in drugih energetske plinov. Agencija je pravna oseba javnega prava, pri izvrševanju nalog in pristojnosti pa je samostojna in neodvisna.

Skladno z EZ-1, ki je začel veljati 22. marca 2014, mora svet agencije do 30. septembra tekočega leta sprejeti program dela in finančni načrt agencije za prihodnje leto. Program dela in finančni načrt agencije vključuje program nalog, ki jih je treba izvesti v prihodnjem letu, načrt finančnih sredstev, potrebnih za njihovo izvajanje, kadrovski načrt agencije ter višino nadomestila systemskega operaterja in nadomestila operaterja prenosnega sistema. O sprejetju programa dela in finančnega načrta agencije odloča svet agencije z večino glasov vseh članov.

K programu dela in finančnemu načrtu agencije mora dati soglasje Državni zbor Republike Slovenije. Šteje se, da sta program dela in finančni načrt agencije potrjena, če državni zbor v treh mesecih po njunem prejemu ne odloči drugače.

2.2 Poslanstvo in dolgoročni cilji agencije

Po implementaciji tretjega energetskega svežnja s sprejetjem EZ-1 agencija na energetske trgu predstavlja bistveni povezovalni element. Agencija bo morala odigrati pomembno vlogo pri prihodnosti energetskega trga in njegovega razvoja, predvsem na področju preoblikovanja trga v trajnostno konkurenčnost na tržnem delu in še bolj učinkovito regulativo na reguliranem delu.

Poslanstvo agencije je reguliranje netržnih energetske dejavnosti in zagotavljanje učinkovitega delovanja energetske trgov.

Vizija agencije je postati še bolj učinkovit, neodvisen in mednarodno prepoznaven energetske regulator.

Temeljni strateški cilji agencije so:

- optimalno uravnovešanje interesov potrošnikov, reguliranih podjetij in države,
- zagotavljanje potrošnikom najboljše razmerje med kakovostjo in ceno reguliranih storitev, reguliranim podjetjem pa spodbude za učinkovito poslovanje in ekonomsko upravičene naložbe,
- soustvarjanje razmer za trajno, zanesljivo in kakovostno oskrbo odjemalcev z elektriko, zemeljskim plinom in daljinsko toploto,
- spodbujanje okolju prijazne proizvodnje elektrike ter učinkovite rabe energije in doseganja okoljskih ciljev,
- nadzor energetskega trga in sodelovanje pri varstvu potrošnikov,
- sodelovanje pri snovanju in izvajanju energetske politike Republike Slovenije in Evropske unije.

Cilji delovanja agencije morajo biti skladni tudi s strategijo oskrbe z električno energijo in zemeljskim plinom ter cilji in mehanizmi energetske politike v Sloveniji. Skladno s tem so cilji agencije predvsem naslednji:

- spodbujanje konkurenčnega, zanesljivega in okoljsko trajnostnega trga z elektriko in zemeljskim plinom ter učinkovito odpiranje trga za vse odjemalce in dobavitelje;
- razvoj konkurenčnih in pravilno delujočih regionalnih trgov z elektriko in zemeljskim plinom;
- odprava omejitev pri trgovanju z elektriko in zemeljskim plinom;
- stroškovno učinkovito spodbujati razvoj varnih, zanesljivih in učinkovitih nediskriminatornih sistemov, usmerjenih k odjemalcem, ki spodbujajo zadostno zmogljivost sistema ter, v skladu s splošnimi cilji energetske politike, energetsko učinkovitost in vključevanje proizvodnje elektrike in plina v manjšem in večjem obsegu iz obnovljivih virov energije ter porazdeljene proizvodnje v prenosnih in distribucijskih omrežjih;
- omogočanje lažjega vključevanja v omrežje novih proizvodnih zmogljivosti, zlasti z odpravljanjem ovir, ki bi lahko novim udeležencem preprečile vstop na trg elektrike in plina;
- zagotavljanje ustreznih spodbud za operaterje in uporabnike sistemov, kratkoročno in dolgoročno, da bi povečali učinkovitost omrežij in spodbudili povezovanje trgov;
- zagotavljanje koristi odjemalcev elektrike in zemeljskega plina prek učinkovitega delovanja trga, spodbujanja učinkovite konkurence in pomoči pri zagotavljanju varstva potrošnikov;
- pomoč pri doseganju visokih standardov storitev za odjemalce elektrike in zemeljskega plina ter pri zaščiti ranljivih odjemalcev ter skladnosti potrebnih postopkov izmenjave podatkov za vse odjemalce.

2.3 Naloge agencije

Agencija kot javno pooblastilo izvaja upravne in druge naloge, ki so določene z Energetskim zakonom, uredbami Evropske unije, ki določajo pristojnost nacionalnih regulatorjev na področju energije, ali s splošnim aktom agencije, sprejetim na podlagi zakona.

Izvajanje nalog v letu 2015 je podrobneje opisano v poglavju 3 programa dela, in sicer po področjih, na katerih ima agencija zakonsko določena javna pooblastila.

Ta področja so:

- reguliranje omrežnih dejavnosti, ki zajema ekonomsko reguliranje vseh operaterjev sistemov električne energije in zemeljskega plina kot tudi reguliranja samega omrežja z vidika dajanja soglasij k splošnim aktom,
- reguliranje toplote in drugih energetskih plinov,
- zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom,
- spodbujanje proizvodnje iz obnovljivih virov in soproizvodnje,
- učinkovita raba energije,
- nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom,
- nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetskih dejavnosti,
- varstvo pravic odjemalcev.

Agencija najmanj enkrat na leto najpozneje do 30. junija predloži Vladi Republike Slovenije in Državnemu zboru Republike Slovenije poročilo o stanju na področju energetike za preteklo leto. To med drugim vsebuje tudi podatke o dejavnostih in ukrepih, ki jih je agencija izvedla v zvezi z izpolnjevanjem svojih nalog.

3 PROGRAM DELA AGENCIJE ZA LETO 2015

3.1 Splošni akti agencije za izvrševanje javnih pooblastil in soglasja k splošnim aktom operaterjev sistemov

Agencija je s sprejetjem novega Energetskega zakona dobila nove obveznosti priprave splošnih aktov, ki so namenjeni učinkovitejšemu delovanju trga z elektriko. Doslej je pripravljala in sprejemala le splošne akte, ki se nanašajo na določitev in obračunavanje omrežnine, določanje deležev posameznih proizvodnih virov električne energije in način njihovega prikazovanja, skladno z novim zakonom pa mora pripraviti še vrsto novih splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil. Enako velja tudi za izdajanje soglasij, ki jih mora agencija dajati k splošnim aktom operaterjev sistemov in organizatorja trga. Kot je navedeno v spodnjih tabelah, bo morala agencija v letu 2015 sprejeti 24 splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil in kar približno 140 soglasij k splošnim aktom izvajalcev gospodarskih javnih služb na energetske trgu in področju oskrbe s toploto. V tabelah so prikazani tudi roki za sprejetje posameznih aktov.

Tabela 1: Splošni akti agencije s področja električne energije

<p>Splošni akti agencije, ki se nanašajo na določanje regulativnega okvira in obračun omrežnin in jih bo treba v letu 2015 ponovno sprejeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira elektrooperaterjev in metodologiji za obračunavanje omrežnine 	31. 8. 2015
<p>Splošni akti agencije, ki se morajo posodobiti in nadomestiti sedanje splošne akte v letu 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akt o posredovanju podatkov o kakovosti oskrbe z električno energijo - Akt o načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov električne energije in načinu njihovega prikazovanja - Akt o uporabi registra potrdil o izvoru električne energije in načinu sporočanja podatkov o proizvodnji električne energije - Akt o določitvi prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije - Način in pravila vodenja registra potrdil o izvoru, pogoje za odprtje računa v registru, vodenje računa in zaprtje računa v registru ter način in obliko sporočanja upravičencev do potrdil o proizvodnji električne energije 	22. 3. 2015
<p>Novi splošni akti, ki jih mora agencija sprejeti v letu 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravila monitoringa kakovosti oskrbe - Metodologija določanja cen sistemskih storitev - Kriteriji za potrjevanje omrežnine v zaprtih distribucijskih sistemih - Pravila in kriteriji zagotavljanja nujne oskrbe 	22. 3. 2015

Tabela 2: Splošni akti agencije s področja zemeljskega plina

<p>Splošni akti agencije, ki se nanašajo na določanje regulativnega okvira in obračun omrežnin in jih bo treba v letu 2015 ponovno sprejeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterjev distribucijskega sistema - Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina 	31. 3. 2015
<p>Splošni akti agencije, ki se morajo posodobiti in nadomestiti sedanje splošne akte v letu 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijski sistem zemeljskega plina 	22. 3. 2015
<p>Drugi splošni akti, ki jih mora agencija sprejeti v letu 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za prenosni sistem zemeljskega plina - Pravila monitoringa kakovosti oskrbe - Podatki dobaviteljev v zvezi s pravnimi posli o oskrbi z zemeljskim plinom in izvedenimi finančnimi instrumenti 	22. 3. 2015

Tabela 3: Splošni akti agencije s področja toplote

<p>Novi splošni akti agencije, ki morajo biti sprejeti v letu 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akt o metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje - Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijo toplote - Akt o obsegu in periodiki sporočanja podatkov 	22. 3. 2015
--	-------------

Tabela 4: Splošni akti agencije s področja posredovanja podatkov

<p>Novi splošni akti agencije, ki morajo biti sprejeti v letu 2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Določitev vrste informacij, ki se lahko posredujejo udeležencem na trgu pod pogojem, da se ne razkrijejo poslovno občutljivi podatki - Način posredovanja podatkov in dokumentov izvajalcev energetskih dejavnosti - Vrsta uporabljenih sistemov za identifikacijo entitet, pravila in obveznosti izvajanja storitve dodeljevanja identifikatorjev posameznih entitet - Obvezna vsebine aktov, da se poenotijo pristopi v informatizaciji procesov izmenjave podatkov - Podatki dobaviteljev v zvezi s pravnimi posli o oskrbi z zemeljskim plinom in izvedenimi finančnimi instrumenti 	22. 3. 2015
--	-------------

V naslednjih tabelah so prikazani splošni akti operaterjev sistemov električne energije in zemeljskega plina ter distributerjev toplote, h katerim mora agencija dati soglasje. Te akte so operaterji sistemov in organizator trga zavezani sprejeti najpozneje do marca 2016. Glede na navedeni rok agencija pričakuje v letu 2015 vloge za izdajo vseh teh soglasij, ki bodo zahtevali zelo poglobljeno vsebinsko obravnavo. Agencija bo morala izdati približno 140 soglasij.

Soglasja agencije k splošnim aktom operaterjev sistema in organizatorja trga z električno energijo:

- Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem električne energije
- Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem električne energije
- Pravila dodeljevanja in uporabe zmogljivosti povezovalnih vodov
- Pravila za delovanje trga
- Pravila izravnalnega trga

Soglasja agencije k splošnim aktom operaterjev sistema zemeljskega plina:

- Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem zemeljskega plina
- Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem zemeljskega plina (teh operaterjev je 16)

Soglasja na področju ekonomske regulative:

- k regulativnemu okviru in tarifnim postavkam operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina,
- k regulativnemu okviru in tarifnim postavkam operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina (teh operaterjev je 16).

Soglasja agencije na področju toplote in drugih energetskih plinov:

- k sistemskim obratovalnim navodilom distributerjev toplote (teh vlog za izdajo soglasja bo približno 45),
- k izhodiščni ceni toplote (ker so tu zajeti tudi proizvajalci, pričakujemo vsaj 50 vlog za izdajo soglasja).

3.2 Reguliranje omrežnih dejavnosti

Operaterji sistemov morajo uporabnikom sistema zagotoviti nepristranski dostop do sistema po vnaprej znanih pravilih in na podlagi objavljenih tarif. Tarife so oblikovane na podlagi upravičenega prihodka, ki mora v enem ali več regulativnih obdobjih pokriti upravičene stroške operaterja. Agencija s splošnimi akti določi, kateri stroški operaterja so upravičeni in na kakšen način se lahko oblikujejo posamezne tarife. Medtem ko na področju elektrike agencija sama določi regulativni okvir elektrooperaterja, pa na področju zemeljskega plina operater predlaga regulativni okvir, na katerega agencija da soglasje.

Zaradi določitve regulativnega okvira bodo morali operaterji pripraviti naložbeni načrt, v katerem bodo finančno ovrednotene naložbe za naslednje regulativno obdobje. Agencija bo morala naložbene načrte preveriti in oceniti.

Pravila delovanja trga morajo biti pripravljena pregledno in nepristransko, za kar skrbi agencija. Vsi operaterji morajo imeti jasna pravila, ki med drugim določajo način priključevanja, dostop do sistema, mehanizme za upravljanje prezasedenosti, način obratovanja sistema in druga tehnična pravila. Operaterji pripravijo pravila, na katera da agencija soglasje. Na področju zemeljskega plina, kjer je operaterjev sistema več, mora agencija pripraviti splošni akt, ki določa obvezno vsebino sistemskih obratovalnih navodil. Na podlagi tega akta operaterji pripravijo svoja sistemska obratovalna navodila, ki jih dajo agenciji v soglasje.

V letu 2015 je predvidena izdaja 24 splošnih aktov s področja reguliranja omrežnih dejavnosti. V tem letu bo morala agencija določiti tudi nov regulativni okvir za elektrooperaterja. Zaradi zaključevanja regulativnega okvira na področju distribucije zemeljskega plina agencija pričakuje vsaj 24 vlog za izdajo soglasja k omrežnini od 16 operaterjev distribucijskih sistemov za vsaj 77 lokalnih skupnosti. Prav tako lahko že v letu 2015 pričakujemo vloge za izdajo soglasij k pravilom trga oziroma sistemskim obratovalnim navodilom. Na področju električne energije agencija pričakuje dve vlogi za izdajo soglasja k sistemskim obratovalnim navodilom, na področju zemeljskega plina pa vlogo operaterja prenosnega sistema ter 16 vlog operaterjev distribucijskih sistemov za vsaj 77 lokalnih skupnosti za izdajo soglasja za te akte. Dejavnosti pri izdajanju soglasij k sistemskim obratovalnim navodilom se bodo nadaljevale tudi v letu 2016.

3.2.1 Ekonomska regulativa področja električne energije

Dejavnosti, povezane z elektroenergetskim omrežjem, v Sloveniji izvajajo sistemski operater (prenosno omrežje) in operater distribucijskega sistema ter pet elektrooperaterjev, lastnikov elektroenergetske infrastrukture.

V letu 2015 bo največ dejavnosti na področju ekonomske regulative električne energije povezanih z naslednjimi nalogami:

- spremljanjem in analizo regulativnega okvira elektrooperaterjev za leto 2014 v regulativnem obdobju 2013-2015,
- pripravo metodologije za določitev regulativnega okvira elektrooperaterjev, lastnikov elektroenergetske infrastrukture in lastnikov zaprtih distribucijskih sistemov,
- izdajo odločbe za regulativni okvir elektrooperaterjema za regulativno obdobje 2016-2018,
- pripravo poročila o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za čas od 1. julija 2014 do 30. junija 2015.

3.2.1.1 Spremljanje in analiza regulativnega okvira elektrooperaterjev za leto 2014 v regulativnem obdobju 2013-2015

V letu 2012 je bil uveljavljen Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja in metodologiji za obračunavanje omrežnine za regulativno obdobje 2013-2015 (Uradni list RS, št. 81/12, 47/13, 112/13, 7/14, v nadaljevanju akt o metodologiji za določitev omrežnine), na podlagi katerega bo agencija v letu 2015 preverjala skladnost poslovanja elektrooperaterjev s postavljenim regulativnim okvirom za leto 2014.

V okviru te naloge bo agencija zbrala nerevidirane in revidirane podatke o poslovanju ter na podlagi (ne)revidiranih letnih računovodskih izkazov pripravila analizo usklajenosti poslovanja elektrooperaterjev in lastnikov elektroenergetskih omrežij z regulativnim okvirom za leto 2014. Skladno z določili metodologije in EZ-1 bo agencija preverila odstopanja od regulativnega okvira za leto 2014, ki sta jih elektrooperaterja dolžna ugotavljati za posamezno leto regulativnega obdobja in jih posredovati agenciji. Odstopanja od regulativnega okvira se odražajo v presežku ali primanjkljaju omrežnin. Če bo agencija pri tem ugotovila drugačna odstopanja, kot jih je ugotovil elektrooperater, bo o tem izdala posebno odločbo. Ugotovljena odstopanja za leto 2014 se bodo skladno z zakonodajo upoštevala pri pripravi regulativnega okvira za regulativno obdobje 2016-2018. V tem okviru bo agencija preverila, ali so bila plačilo najemnine, plačilo za storitve in plačilo električne energije za izgube v omrežju lastnikom elektroenergetske infrastrukture skladna z ugotovljenimi odstopanji za leto 2014.

Na področju naložb v sredstva agencija za vsako posamezno poslovno letno ugotavlja odstopanja realiziranih (izvedenih) naložb lastnikov elektroenergetske infrastrukture in sistemskih operaterjev od načrtovanih vrednosti v regulativnem okviru. V letu 2015 bo agencija pripravila poročilo o realiziranih (izvedenih) naložbah v sredstva lastnikov elektroenergetske infrastrukture in elektrooperaterjev za leto 2014 v primerjavi z načrtovanimi parametri (10-letni razvojni načrt, letni poslovni načrt in regulativni okvir) in o ugotovljenih odstopanjih.

3.2.1.2 Metodologija za določitev regulativnega okvira elektrooperaterjev, lastnikov elektroenergetske infrastrukture in lastnikov zaprtih distribucijskih sistemov

Konec leta 2015 bodo prenehali veljati izvedbeni kriteriji in parametri za določitev omrežnine za elektroenergetsko infrastrukturo, ki so sestavni del akta o metodologiji za določitev omrežnine. Agencija mora ob upoštevanju določil EZ-1 in na podlagi ugotovitev o potrebnih spremembah metodologije za določitev omrežnine do 31. avgusta 2015 sprejeti splošni akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira elektrooperaterjev za regulativno obdobje od 1. januarja 2016 do 31. decembra 2018. V ta namen bo agencija izvajala vrsto potrebnih ter obsežnih in strokovno zahtevnih dejavnosti.

Poleg analize usklajenosti poslovanja elektrooperaterjev za leto 2014 bo agencija na podlagi revidiranih računovodskih izkazov izvedla tudi analize poslovanja lastnikov elektroenergetskih omrežij za leto 2014. Analize poslovanja bodo podlaga za ugotavljanje upravičenih stroškov za regulativno obdobje 2016-2018.

Na podlagi podatkov o realiziranih nadzorovanih stroških delovanja in vzdrževanja lastnikov elektroenergetskih omrežij v preteklih letih bo agencija pri instituciji, ki je strokovno usposobljena za izvajanje navedenih analiz, naročila izvedbo primerjalne analize učinkovitosti. Hkrati bo agencija za potrebe določitve reguliranega donosa na sredstva pri strokovno usposobljeni instituciji naročila izračun tehtanega povprečnega stroška kapitala.

Rezultati primerjalnih analiz in izračunani tehtani povprečni strošek kapitala bodo uporabljeni pri ugotavljanju upravičenih stroškov za regulativno obdobje 2016-2018.

Na podlagi rezultatov primerjalnih analiz ter rezultatov analiz poslovanja elektrooperaterjev in lastnikov elektroenergetske infrastrukture bo agencija določila upravičene nenadzorovane in nadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja.

Za potrebe določitve reguliranega donosa na sredstva in upravičenih stroškov amortizacije bo agencija na podlagi knjigovodskih evidenc določila obstoječo regulativno bazo sredstev (elektroenergetska infrastruktura in ostala sredstva, potrebna za izvajanje dejavnosti elektrooperaterja), iz naložbenih načrtov pa načrtovana nova vlaganja ter posledično načrtovano regulativno bazo sredstev.

Analizirala in določila bo upravičene stroške električne energije za izgube v omrežju in stroške sistemskih storitev.

Na podlagi analiz poslovanja preteklega obdobja bo agencija za potrebe določitve regulativnega okvira določila druge vire za financiranje elektrooperaterjev. Omrežnina in tarifne postavke za omrežnino za regulativno obdobje 2016-2018 se bodo določili na podlagi vsega naštetega iz prejšnjih točk.

Če bo agencija na podlagi EZ-1 morala določiti regulativni okvir za lastnike zaprtih distribucijskih sistemov, bo izvedla tudi analize poslovanja lastnikov zaprtih distribucijskih sistemov.

3.2.1.3 Izdaja odločbe za regulativni okvir elektrooperaterjema za regulativno obdobje 2016-2018

Agencija bo skladno z aktom o metodologiji za določitev regulativnega okvira in aktom o metodologiji obračunavanja omrežnine po uradni dolžnosti najpozneje do 15. septembra 2015 uvedla postopek za določitev regulativnega okvira, določila regulativni okvir ter elektrooperaterjema najpozneje do 15. novembra 2015 izdala odločbo o regulativnem okviru in tarifnih postavkah omrežnine za regulativno obdobje od 1. januarja 2016 do 31. decembra 2018. Enako bo agencija ravnala v primeru, ko bo lastnik zaprtega distribucijskega sistema pridobil status zaprtega distribucijskega sistema, ne bo pa pridobil izjeme po 93. členu EZ-1.

3.2.1.4 Priprava poročila o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2014 do 30. junija 2015

Skladno z Uredbo (ES) št. 714/2009 bo agencija do 31. julija 2015 pripravila poročilo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2014 do 30. junija 2015. Poročilo bo posredovala Evropski komisiji.

3.2.1.5 Obračunavanja omrežnine in drugih storitev elektrooperaterja

V sklopu posodobitev regulativnega okvira za elektrooperaterja za regulativno obdobje 2016-2018 bo agencija uskladila in posodobila tudi obstoječo metodologijo za obračunavanje omrežnine v skladu z zahtevami EZ-1. Pri tem bo pri analizah upoštevala spremembe, ki so bile evidentirane v zadnjem obdobju, in s tem omogočila skladnejši način obračuna omrežnine.

Med nove naloge se uvršča še določitev tarifnih postavk za plačilo ostalih storitev, ki niso vsebovane v omrežnini in jih elektrooperater sistema zaračunava uporabnikom sistema.

3.2.2 Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema električne energije

V Sloveniji izvajajo dejavnosti, povezane z elektroenergetskim omrežjem, sistemski operater in operater distribucijskega sistema ter pet elektrooperaterjev, lastnikov elektroenergetske infrastrukture.

V letu 2015 bo največ dejavnosti na področju obratovanja in razvoja prenosnega in distribucijskega sistema električne energije povezanih z naslednjimi nalogami:

- izdajo soglasij k sistemskim obratovalnim navodilom in pravilom za delovanje trga z elektriko in izravnalnega trga,
- monitoringom kakovosti oskrbe,
- ocenjevanjem naložb elektrooperaterjev iz naložbenega načrta,
- odločanjem o statusu zaprtega distribucijskega sistema.

3.2.2.1 Soglasja k splošnim aktom

Elektrooperaterji in drugi udeleženci trga elektrike morajo delovati nepristransko, objektivno in pregledno, prav tako pa morajo biti njihova pravila usklajena z evropskimi in nacionalnimi pravili trga. Elektrooperaterji morajo skladno z EZ-1 sprejeti splošne akte najpozneje v dveh letih po uveljavitvi zakona.

Agencija mora poleg pravil dodeljevanja in uporabe zmogljivosti povezovalnih vodov, če so te zmogljivosti premajhne, da bi zadostile vsem zahtevam za dostop do omrežja, izdati soglasja k naslednjim splošnim aktom operaterjev:

- sistemskim obratovalnim navodilom za prenosni sistem,
- sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijski sistem,
- pravilom za delovanje trga z elektriko,
- pravilom za delovanje izravnalnega trga,
- programu za doseganje skladnosti distribucijskega operaterja.

3.2.2.2 Načini dodeljevanja zmogljivosti in postopki upravljanja prezasedenosti

Agencija je odgovorna za dajanje soglasja k pravilom dodeljevanja in uporabe zmogljivosti povezovalnih vodov, če so te zmogljivosti premajhne, da bi zadostile vsem zahtevam za dostop do omrežja. Ta pravila pripravijo sistemski operaterji regije, h kateri pripada posamezna meja Slovenije. Po pregledu pravil v primeru ugotovitve skladnosti s slovensko in evropsko zakonodajo agencija da soglasje k njim. Ta pravila se po navadi pripravijo za posamezno koledarsko leto.

V letu 2015 naj bi bili uvedeni ciljni evropski modeli dodeljevanja zmogljivosti povezovalnih vodov. Zato lahko pričakujemo povečan obseg dela agencije na tem področju, predvsem zaradi pričakovane temeljite spremembe teh pravil glede na prejšnja leta, ko so se iz leta v leto le minimalno spreminjala.

3.2.2.3 Izvzetja za novo infrastrukturo

Za novo elektroenergetsko infrastrukturo večjega obsega, če gre za nove povezovalne vode za enosmerni tok ali pomembna povečanja zmogljivosti na obstoječih povezovalnih vodih, lahko agencija na zahtevo stranke za določeno obdobje dovoli izvzetje z odločbo, ki jo objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Izvzetje se lahko nanaša na način uporabe prihodkov od prezasedenosti in način dostopa do nove infrastrukture. V primeru prejema vloge morebitnih investorjev agencija prouči investicijo in odloča o upravičenosti podelitve izvzetja. Pri tem mora proučiti predvsem vpliv nove infrastrukture na trg glede povečanja konkurenčnosti. Agencija mora prav tako ugotoviti stopnjo tveganja naložbe in lastniško strukturo investorjev, ki morajo biti vsaj pravno ločeni od elektrooperaterjev. Odločbo agencije prejme tudi Evropska komisija, ki jo ponovno prouči in lahko zahteva spremembo ali odpravo odločbe o odobritvi izvzetja.

Glede na zahtevo o odločanju, ki je bila vložena v letu 2014 in je v obravnavi, bo agencija v letu 2015 nadaljevala postopek ter opredelila nadzor glede skladnosti.

3.2.2.4 Naložbe v omrežje elektrooperaterjev

Zaradi določitve regulativnega okvira mora elektrooperater pripraviti naložbeni načrt in ga predložiti agenciji do 31. januarja v letu, v katerem agencija odloča o regulativnem okviru. V naložbenem načrtu elektrooperater finančno ovrednoti naložbe iz veljavnega desetletnega razvojnega načrta, ki jih bo izvedel v naslednjem regulativnem obdobju. V naložbenem načrtu mora sistemski operater posebej razkriti naložbe, ki jih bo financiral iz namenskih prihodkov za upravljanje prezasedenosti čezmejnih vodov po Uredbi (ES) št. 714/2009. V postopku določitve regulativnega okvira agencija preveri in oceni naložbeni načrt. Navedena ocena je podlaga za določitev načrtovanih upravičenih stroškov elektrooperaterja v naslednjem regulativnem obdobju.

Agencija bo v letu 2015 spremljala tudi naložbe v napredne merilne sisteme in nadzorovala skladnost uvajanja teh sistemov z vladno uredbo.

3.2.2.5 Kakovost električne energije

Agencija bo tudi v letu 2015 nadaljevala z monitoringom kakovosti oskrbe. Za potrebe te naloge bo agencija že v letu 2014 začela z aktivnostmi za posodobitev veljavnega Akta o posredovanju podatkov o kakovosti oskrbe z električno energijo.

S posodobljenim splošnim aktom bo agencija predpisala pravila monitoringa kakovosti oskrbe, s katerimi bo določila:

- postopke in načine monitoringa kakovosti oskrbe ter izračunavanja različnih parametrov kakovosti,
- način in roke posredovanja teh podatkov agenciji ter
- postopek in način presoje monitoringa kakovosti ter ukrepe za njegovo izboljšanje.

Agencija bo posodobila metodologijo reguliranja s kakovostjo oskrbe za potrebe regulativnega okvira 2016-2018 na podlagi analize učinkov obstoječe metodologije oziroma rezultatov monitoringa kakovosti oskrbe v distribucijskih podjetjih. Zaključila bo analizo izpostavljenosti srednjenapetostnega omrežja atmosferskim vplivom in rezultate vključila v novo metodologijo. Agencija bo sodelovala tudi v primerjalni analizi ravni kakovosti oskrbe v EU, ki jo izvaja CEER.

V letu 2015 bo agencija izvedla presoje monitoringa kakovosti oskrbe pri distribucijskih operaterjih.

3.2.2.6 Zaprti distribucijski sistemi

Distribucija elektrike se izvaja kot obvezna državna gospodarska javna služba, je pa po 89. členu EZ-1 za male in zaprte sisteme za distribucijo elektrike možna pridobitev izjeme. Agencija na podlagi na novo oblikovane pravice za organiziranje zaprtih distribucijskih sistemov predvideva, da bodo dosedanji zaključeni gospodarski kompleksi, ki so priključeni na prenosni sistem, vložili na agencijo zahtevo za odločanje in pridobitev statusa zaprtih distribucijskih sistemov in potencialno tudi pravice, da se v takšnih sistemih upoštevajo z zakonom predvidene izjeme pri določanju omrežnine.

Po vlogah o podelitvi statusa, ki jih je agencija v drugi polovici leta 2014 že prejela, predvideva, da bodo vsi vlagatelji v začetku leta 2015 zahtevali odločanje o pravici za pridobitev izjeme, ki predstavlja posebno oblikovanje omrežninskih pogojev.

Ob podelitvi statusa zaprtih distribucijskih sistemov in odločitvi o izjemi bo agencija začela tudi z izvajanjem nadzora, ki ga sicer redno izvaja nad operaterji sistema. Ta vključuje nadzor nad zakonitostjo izvajanja dejavnosti in zagotavljanje pravic odjemalcev.

3.2.2.7 Projekti skupnega evropskega interesa

Agencija bo v letu 2015 skladno z Uredbo (EU) št. 347/2013 sodelovala v regionalni skupini EAST (vzhodna Evropa) pri oblikovanju drugega seznama Projektov skupnega evropskega interesa. Delo bo potekalo pod koordinacijo Evropske komisije, v skupini pa bodo razen predstavnikov regulativnih organov še predstavniki predlagateljev projektov in predstavniki držav članic. Hkrati je predvideno, da bodo regulatorji v posameznih državah, kjer so prijavljeni projekti, izvajali nadzor nad izvajanjem projektov in njihovimi stroški ter o tem poročali.

3.2.3 Ekonomska regulativa področja zemeljskega plina

V Sloveniji izvaja na trgu z zemeljskim plinom regulirano dejavnost 16 operaterjev distribucijskega sistema in en operater prenosnega sistema.

V letu 2015 bo največ aktivnosti na področju ekonomske regulative področja zemeljskega plina povezanih z naslednjimi nalogami:

- spremljanjem in analizo regulativnega okvira 17 operaterjev sistema za leto 2014,
- pripravo metodologije za določitev regulativnega okvira operaterjev distribucijskega sistema za regulativno obdobje 2016-2018,
- izdajo najmanj 24 soglasij k regulativnemu okviru operaterjev distribucijskega sistema za regulativno obdobje 2016-2018.

3.2.3.1 Spremljanje in analiza regulativnega okvira operaterjev sistema za leto 2014

V letu 2012 sta bila uveljavljena Akt o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina (v nadaljevanju akt o metodologiji za določitev omrežnine) in Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina, ki za distribucijsko omrežje zemeljskega plina določa triletno regulativno obdobje (1. januar 2013 do 31. december 2015).

V letu 2013 pa sta bila sprejeta Akt o spremembah Akta o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za prenosno omrežje zemeljskega plina in Akt o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za

obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina, s katerima je agencija določila izhodišča ekonomskega reguliranja za regulativno obdobje 2014-2016.

Skladno z veljavnimi akti bo agencija zbrala revidirane podatke o poslovanju operaterjev sistema in na podlagi revidiranih letnih računovodskih izkazov pripravila analizo usklajenosti poslovanja operaterjev sistema z regulativnim okvirom za leto 2014. Skladno z določili metodologije in EZ-1 bo agencija preverila odstopanja od regulativnega okvira za leto 2014, ki so jih operaterji sistema dolžni ugotavljati za posamezno leto regulativnega obdobja in jih posredovati agenciji. Odstopanja od regulativnega okvira se odražajo v presežku ali primanjkljaju omrežnin. Če bo agencija pri tem ugotovila drugačna odstopanja, kot so jih ugotovili operaterji sistema, bo o tem izdala posebno odločbo. Ugotovljena odstopanja operaterjev distribucijskega sistema za leto 2014 se bodo skladno z zakonodajo upoštevala pri pripravi regulativnega okvira za regulativno obdobje 2016-2018.

3.2.3.2 Metodologija za določitev regulativnega okvira operaterjev distribucijskega sistema

Ob upoštevanju določil EZ-1 in na podlagi lastnih ugotovitev o potrebnih spremembah metodologije za določitev omrežnine bo agencija pripravila splošni akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira za operaterje distribucijskega sistema, ki ga mora sprejeti najpozneje do 31. marca 2015. Prvo regulativno obdobje po tem aktu bo trajalo od 1. januarja 2016 do 31. decembra 2018.

V ta namen bo agencija izvajala vrsto potrebnih in obsežnih ter strokovno zahtevnih dejavnosti. Na podlagi zbranih podatkov o poslovanju operaterjev distribucijskega sistema in njihovih revidiranih računovodskih izkazov bo izvedla podrobnejše analize poslovanja operaterjev distribucijskega sistema za leto 2014. Analize poslovanja bodo podlaga za ugotavljanje upravičenih stroškov za regulativno obdobje 2016-2018.

Na podlagi podatkov o realiziranih nadzorovanih stroških delovanja in vzdrževanja operaterjev distribucijskega sistema v preteklih letih bo agencija pri instituciji, ki je strokovno usposobljena za izvajanje navedenih analiz, naročila izvedbo primerjalne analize učinkovitosti. Rezultati primerjalnih analiz bodo uporabljeni pri ugotavljanju upravičenih stroškov za regulativno obdobje 2016-2018.

Agencija mora skladno najpozneje do 30. aprila 2015 posameznemu operaterju distribucijskega sistema izdati odločbo o faktorju učinkovitosti, pri čemer mora upoštevati načrtovano splošno produktivnost gospodarstva in učinkovitost operaterja distribucijskega sistema, ki izhaja iz primerjalnih analiz učinkovitosti.

Za potrebe določitve reguliranega donosa na sredstva bo agencija pri instituciji, ki je ustrezno strokovno usposobljena za izračun tehtanega povprečnega stroška kapitala in ima dostop do vseh za izračun potrebnih podatkov, naročila izračun, ki bo uporabljen pri ugotavljanju reguliranega donosa na sredstva za naslednje regulativno obdobje.

Operater distribucijskega sistema bo podal vlogo za izdajo soglasja k omrežnini na obrazcih v elektronski obliki, ki jih bo pripravila agencija na podlagi sprejetega akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira za operaterje distribucijskega sistema in akta o metodologiji obračunavanja omrežnine.

3.2.3.3 Obračunavanje omrežnine

V letu 2015 mora agencija posodobiti obstoječo metodologijo za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina. Na podlagi analiz bo agencija ugotovila, ali je

treba spremeniti obstoječi način obračunavanja omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina. Analizirala bo ustreznost odjemnih skupin in obremenitev posameznih odjemnih skupin. Metodologija bo morala vključiti tudi način obračunavanja drugih storitev operaterja.

Na področju obračunavanja omrežnine za prenosni sistem bo treba spremljati sprejemanje kodeksa omrežja in uredbe o poenotenju strukture prenosnih tarif. Skupaj s sosednjimi regulativnimi organi bo treba določiti mehanizem delitve prihodkov dražbene premije v primeru prodaje združenih zmogljivosti.

Zahtevane spremembe obračunavanja omrežnine za prenosni sistem bo agencija vključila v metodologijo za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina.

3.2.3.4 Določitev cen za ostale storitve

Operater sistema bo moral s soglasjem agencije določiti cene za ostale storitve tako, da bo upošteval njihove dejanske stroške. To je nova naloga agencije. Operaterji distribucijskih sistemov bodo morali cene za ostale storitve prvič določiti skladno z metodologijo agencije.

3.2.3.5 Izdaja soglasja k regulativnemu okviru, tarifnim postavkam omrežnine in tarifnim postavkam ostalih storitev operaterjev distribucijskega sistema za regulativno obdobje 2016-2018

Na podlagi določil EZ-1 določi regulativni okvir, tarifne postavke omrežnine in tarifne postavke ostalih storitev operater distribucijskega sistema skladno z aktom o metodologiji za določitev regulativnega okvira in aktom o metodologiji obračunavanja omrežnine.

Operater distribucijskega sistema posreduje agenciji vlogo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru, tarifnim postavkam omrežnine in tarifnim postavkam ostalih storitev za regulativno obdobje 2016-2018 najpozneje do 15. julija 2015.

Agencija v postopku izdaje soglasja k regulativnemu okviru preverja, če je operater distribucijskega sistema regulativni okvir določil skladno z veljavnim aktom oziroma preverja pravilnost uporabe metode regulirane omrežnine prek odločanja o izdaji soglasja k regulativnemu okviru. V postopku preverjanja vloge agencija preverja tudi pravilnost s strani operaterja distribucijskega sistema ugotovljenih in v vlogi upoštevanih odstopanj od regulativnega okvira.

3.2.4 Obratovanje in razvoj prenosnega in distribucijskega sistema zemeljskega plina

V Sloveniji izvaja na trgu z zemeljskim plinom regulirano dejavnost 16 operaterjev distribucijskega sistema in en operater prenosnega sistema.

V letu 2015 bo največ aktivnosti na področju obratovanja in razvoja prenosnega in distribucijskega sistema zemeljskega plina povezanih z naslednjimi nalogami:

- določitvijo obveznih vsebin sistemskih obratovalnih navodil za prenosni in distribucijski sistem zemeljskega plina,
- izdajo soglasij k sistemskim obratovalnim navodilom operaterjev zemeljskega plina,
- preverjanjem in ocenjevanjem naložbenih načrtov operaterjev distribucijskih sistemov za potrebe določitve regulativnega okvira za regulativno obdobje 2016-2018,

- odločanjem o morebitnem izvzetju,
- odločanjem o statusu zaprtega distribucijskega sistema,
- imenovanjem operaterjev distribucijskih sistemov.

3.2.4.1 Soglasja k splošnim aktom operaterjev

Operaterji zemeljskega plina morajo delovati nepristransko, objektivno in pregledno, prav tako pa morajo biti njihova pravila usklajena z evropskimi in nacionalnimi pravili trga. Agencija mora izdati soglasja k splošnim aktom operaterjev sistema, kjer upošteva tudi prej navedena načela. Čeprav imajo operaterji skladno z EZ-1 čas za sprejem njihovih splošnih aktov dve leti, agencija pričakuje vloge za izdajo soglasij že v naslednjem letu.

V letu 2015 bodo morali operaterji pripraviti nova sistemska obratovalna navodila, ki bodo poleg sedanje vsebine vključevala tudi splošne pogoje za dobavo in odjem zemeljskega plina. Sistemska obratovalna navodila bodo morala biti pripravljena na podlagi metodologije agencije. Pripraviti jih bo moral vsak operater za omrežja, kjer opravlja dejavnost gospodarske javne službe prenosa oziroma distribucije zemeljskega plina.

Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem zemeljskega plina bodo morala vključiti oziroma upoštevati tudi več evropskih uredb.

V letu 2014 sprejeta pravila za razdelitev zmogljivosti z dražbo bodo v prihodnje sestavni del sistemskih obratovalnih navodil.

3.2.4.2 Načini dodeljevanja zmogljivosti in postopki upravljanja prezasedenosti

V letu 2014 mora operater prenosnega sistema uvesti nov način dodeljevanja zmogljivosti. Dolgoročne in kratkoročne zmogljivosti za leto 2015 in naslednja leta se bodo dodeljevala z dražbami. Do uporabe pravil evropske uredbe 984/2013 bo operater prenosnega sistema ponujal zmogljivosti na podlagi pravil, sprejetih v letu 2014. V letu 2015 bodo pravila za dodeljevanje zmogljivosti vključena v sistemska obratovalna navodila.

Agencija bo spremljala načine dodeljevanja prenosnih zmogljivosti operaterja prenosnega in prenašanja pravic do uporabe teh zmogljivosti med uporabniki prenosnega sistema. Spodbujala bo takšen način dodeljevanja prenosnih zmogljivosti, ki bo omogočal doseganje večje stopnje izkoriščenosti prenosnega sistema.

V letu 2015 bo treba preveriti ustreznost postopkov upravljanja s prezasedenostjo, opredeljenih v pravilih operaterja prenosnega sistema, in vanje vključiti mehanizem uporabe ali izgube zagotovljenih prenosnih zmogljivosti za dan vnaprej.

3.2.4.3 Izvzetja za novo infrastrukturo

Agencija bo na podlagi 262. člena EZ-1 v primeru upravičene zahteve lastnika infrastrukture ali investitorja odločala o izvzetju za novo infrastrukturo. Izvzetje se lahko nanaša na izvzetje od lastniške ločitve, reguliranega dostopa do sistema ter določanje tarif za uporabo omrežij.

Pri odločanju o odobritvi izvzetja bo agencija v vsakem primeru upoštevala izpolnitev pogojev, ki se nanašajo na:

- povečevanje konkurence pri oskrbi z zemeljskim plinom in zanesljivost oskrbe,
- raven tveganja investicije,

- ločevanje lastnika infrastrukture od operaterja sistema,
- zaračunavanje stroškov uporabnikom infrastrukture in
- vpliv izvetja na učinkovito delovanje notranjega trga z zemeljskim plinom.

V postopku odločanja o izvetju mora agencija sodelovati z Evropsko komisijo, saj jo mora seznaniti z zahtevo investitorja in odločbo. Če nova infrastruktura poteka v več državah članicah EU, lahko regulativni organi skupaj podajo ACER-ju zahtevo za odločanje o izvetju.

3.2.4.4 Naložbe v omrežje zemeljskega plina

Operater prenosnega sistema vsako leto pripravi desetletni razvojni načrt omrežja, ki ga po posvetovanju predloži agenciji v soglasje. Operater mora načrtu priložiti tudi naložbeni načrt, ki mora biti izdelan skladno z metodologijo agencije. Agencija izda soglasje po posvetovanju z uporabniki sistema in presoji ustreznosti razvojnega načrta omrežja. Če ugotovi, da razvojni načrt ni ustrezen, lahko od operaterja zahteva spremembo razvojnega ali naložbenega načrta. Agencija bo v letu 2015 tudi spremljala in ocenjevala izvajanje razvojnega načrta omrežja.

Operaterji distribucijskih sistemov niso zavezani k pripravi razvojnih načrtov omrežja, ampak morajo zaradi določitve regulativnega okvira pripraviti naložbeni načrt, v katerem se finančno ovrednotijo naložbe, ki se bodo izvedle v naslednjem regulativnem obdobju. Naložbeni načrt bodo morali operaterji pripraviti skladno z metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov za distribucijski sistem zemeljskega plina in ga predložiti agenciji v letu 2015. Agencija bo v letu 2015 morala preveriti in oceniti naložbene načrte operaterjev distribucijskih sistemov za potrebe določitve regulativnega okvira za regulativno obdobje 2016-2018.

Naložbe z večjim tveganjem, ki so skladno z Uredbo 347/2013 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo določeni kot projekti skupnega interesa Unije, je treba obravnavati prednostno. Agencija bo spremljala pravila dobre prakse drugih regulativnih organov pri regulativni obravnavi in spodbudah ter bo v primeru ugotovljenih potreb spremenila uveljavljeni pristop obravnavanja naložb.

3.2.4.5 Zagotavljanje kakovosti na prenosnem in distribucijskem sistemu

Povsem novo nalogo na področju zemeljskega plina predstavlja kakovost storitev operaterja sistema, ki se ugotavlja glede na posamezne dimenzije kakovosti izvajanja storitev operaterja sistema.

Agencija bo določila referenčne vrednosti za posameznega operaterja sistema oziroma za posamezno območje sistema zemeljskega plina. V letu 2015 bo pripravila splošni akt, ki bo predpisal pravila monitoringa kakovosti oskrbe in ga tudi začela izvajati.

3.2.4.6 Zaprti distribucijski sistemi

Distribucija zemeljskega plina znotraj malih in zaprtih sistemov za distribucijo se ne opravlja kot gospodarska javna služba, če operater zaprtega distribucijskega sistema za to pridobi soglasje agencije.

Operaterji zaprtih distribucijskih sistemov s področja zemeljskega plina lahko zaprosijo za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema do 22. septembra 2015. V postopku

pridobitve statusa bo agencija preverila pogoje, navedene v EZ-1, če pa bo pozneje ugotovila neizpolnjevanje pogojev, bo status zaprtega distribucijskega sistema odvzela.

Agencija bo lahko pod pogoji iz EZ-1 izdala odločbo o izvzetju operaterja zaprtega distribucijskega sistema, ki je pridobil status, od obveznosti pridobitve soglasja agencije k regulativnemu okviru, tarifnim postavkam omrežnine in tarifnim postavkam za ostale storitve. Vendar pa bo agencija morala v določenih primerih, navedenih v EZ-1, v postopku nadzora ugotavljati, ali so bili omrežnina in njeno obračunavanje skladni z aktom o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterjev distribucijskega sistema in aktom o metodologiji obračunavanja omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina.

3.2.4.7 Projekti skupnega evropskega interesa

Agencija bo v letu 2015 skladno z Uredbo (EU) št. 347/2013 sodelovala v regionalni skupini Sever-Jug v srednjevzhodni in jugovzhodni Evropi ter po potrebi tudi v skupini Južni plinski koridor pri oblikovanju drugega seznama projektov skupnega evropskega interesa. Delo bo potekalo pod koordinacijo Evropske komisije, v skupini pa bodo razen predstavnikov regulativnih organov še predstavniki predlagateljev projektov in predstavniki držav članic. Hkrati je predvideno, da bodo regulatorji v posameznih državah, kjer so prijavljeni projekti, izvajali nadzor nad izvajanjem projektov in njihov stroškov ter o tem poročali.

3.2.4.8 Imenovanje operaterjev distribucijskih sistemov

Dejavnost operaterja distribucijskega sistema lahko izvaja fizična ali pravna oseba, ki pridobi pravico izvajanja gospodarske javne službe in ima v lasti ali najemu distribucijski sistem zemeljskega plina. Operater mora biti s strani agencije imenovan za operaterja za določeno obdobje, ki pa ne sme biti daljše od 35 let. Če operater distribucijskega sistema ni lastnik distribucijskega sistema, mora z lastnikom skleniti pogodbo, agencija pa nadzira vsebino pogodbe in način njenega izvrševanja. Agencija lahko tudi razveljavi imenovanje operaterja distribucijskega sistema, če operater ne izpolnjuje predpisanih pogojev.

Agencija imenuje operaterja distribucijskega omrežja na njegovo zahtevo. V letu 2015 lahko agencija pričakuje zahteve 16 operaterjev distribucijskih sistemov, ki opravljajo dejavnost v vsaj 77 lokalnih skupnostih.

3.3 Reguliranje toplote in drugih energetskih plinov

Agencija je dobila nove pristojnosti tudi na področju toplote in drugih energetskih plinov. Prej so bile naloge agencije na tem področju povezane s pripravo metodologije za določitev splošnih pogojev in tarifnih sistemov ter izdajo soglasja k sistemskim obratovalnim navodilom, v prihodnje pa bo agencija odločala tudi o ceni toplote za daljinsko ogrevanje. Reguliranje cene toplote se prenaša na agencijo z ministrstva, ki je bilo pristojno za kontrolo cen. Reguliranje cen toplote se ne nanaša le na reguliranje cene distributerja toplote, temveč tudi na reguliranje cene reguliranega proizvajalca toplote.

Naloge agencije na področju toplote in drugih energetskih plinov bodo zelo obsežne, saj dejavnosti, ki bodo regulirane, opravlja približno 45 distributerjev in pet reguliranih proizvajalcev toplote.

3.3.1 Obratovanje distribucijskega sistema

3.3.1.1 Soglasja k splošnim aktom distributerjev

Distributer toplote, ki dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije drugih energetskih plinov opravlja kot gospodarsko javno službo, mora izdati sistemska obratovalna navodila, ki urejajo obratovanje in način vodenja distribucijskega sistema.

Sistemska obratovalna navodila morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna. Pripravi jih distributer na podlagi splošnega akta agencije in jih da agenciji v soglasje.

EZ-1 določa obveznosti distributerjev, ki bodo morali v javnem interesu zagotavljati:

- zanesljivo oskrbo s toploto in drugimi energetskimi plini,
- nediskriminatorno obravnavo odjemalcev,
- nujno oskrbo odjemalcev daljinskega ogrevanja.

Navedeno vsebino bodo morali distributerji vnesti v sistemska obratovalna navodila, agencija pa bo morala njihovo vsebino presoditi in izdati soglasje. Agencija pričakuje približno 45 vlog za izdajo soglasja k sistemskim obratovalnim navodilom.

3.3.1.2 Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijo toplote

Povsem nova naloga agencije je priprava akta, ki bo določil obvezno vsebino sistemskih obratovalnih navodil.

Vsebina sistemskih obratovalnih navodil se nanaša na:

- splošne pogoje za dobavo in odjem, ki urejajo pravice in obveznosti odjemalcev glede dobave toplote ali drugih energetskih plinov;
- obratovanje omrežja, tehnične in druge pogoje za varno obratovanje sistema, pogoje in način izvajanja priključitev na sistem ter druga vprašanja v zvezi z zanesljivo in kvalitetno oskrbo s toploto ali drugimi energetskimi plini;
- tarifni sistem, ki določa način zaračunavanja dobave in tarifne elemente za dobavo toplote ali drugih energetskih plinov različnim kategorijam odjemalcev.

Postopek priključevanja na distribucijski sistem je v EZ-1 urejen povsem na novo, zato agencija pričakuje aktivnejše sodelovanje z distributerji pri ureditvi načina priključevanja na distribucijski sistem. Na novo je urejen tudi odklop odjemalca.

3.3.2 Reguliranje cen toplote

3.3.2.1 Metodologija za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje

V letu 2015 mora agencija pripraviti splošni akt o metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje, ki mora določati:

- vrste in merila za določitev upravičenih stroškov,
- elemente izhodiščne cene, ki vključujejo fiksni in variabilni del,
- način oblikovanja izhodiščne cene in razloge za njeno spremembo,
- merila oziroma mehanizem za prilagajanje posameznih elementov izhodiščne cene ob spremembah upravičenih stroškov,
- vrste podatkov ter obliko in način posredovanja podatkov, potrebnih za določitev upravičenih stroškov in izhodiščne cene.

V ta namen bo agencija izvajala analize modelov ekonomskega reguliranja cen toplote za daljinsko ogrevanje v tujini ter ekonomske analize distributerjev, ki dejavnost distribucije toplote opravljajo kot gospodarsko javno službo. Ker je ekonomsko reguliranje cen toplote v veliki meri odvisno od tehničnih parametrov samih distribucijskih sistemov in njihovega upravljanja ter proizvodnih tehnologij, bo agencija na podlagi analiz do sedaj zbranih podatkov obstoječih distribucijskih sistemov in proizvodnj toplote ter primerljivih sistemov v tujini pripravila nabor tehnično-tehnoloških podatkov v obliki podatkovnih vprašalnikov.

3.3.2.2 Izdaja soglasij k izhodiščnim cenam toplote

Distributerji toplote oziroma regulirani proizvajalci toplote bodo posredovali agenciji zahtevo za izdajo soglasja k izhodiščni ceni toplote. Agencija pričakuje, da bo v letu 2015 to zahtevo posredovalo vsaj 45 distributerjev toplote in vsaj pet reguliranih proizvajalcev toplote.

Agencija bo v postopku izdaje soglasja k izhodiščni ceni toplote preverjala, ali je distributer toplote oziroma regulirani proizvajalec toplote izhodiščno ceno toplote določil skladno z aktom o metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje.

3.3.2.3 Obračunavanje tarifnih postavk toplote

Distributer toplote mora določiti objektivne, pregledne in nediskriminatorne tarifne postavke toplote za posamezne končne odjemalce skladno z izhodiščno ceno, določeno na podlagi metodologije in tarifnim sistemom.

Agencijo bo moral distributer vsaj tri dni pred objavo tarifnih postavk o tem pisno obvestiti.

3.3.2.4 Poročanje in analiza cen toplote

Za namene poročanja in analiziranja bo agencija od distributerjev, upravljavcev lastniških distribucijskih sistemov in proizvajalcev toplote ali drugih energetskih plinov prejela podatke o:

- distribucijskem omrežju in napravah,

- soglasjih za priključitev in priključevanju odjemalcev,
- proizvedenih in distribuiranih količinah toplote ali drugega energetskega plina,
- doseženi ravni kakovosti,
- pritožbah odjemalcev,
- tarifah in cenah, ločeno po kategorijah odjemalcev,
- številu končnih odjemalcev po posameznih kategorijah, vključno s podatki o deležu dobavljene energije po posamezni kategoriji.

Agencija bo v letu 2015 sprejela splošni akt, ki bo določil obseg in periodiko sporočanja podatkov. Do 1. julija bo pripravila analizo cen toplote in rezultate teh analiz za preteklo leto objavila.

3.4 Zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom

Agencija je v letu 2014 postala pristojni organ za zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom. Naloge in pristojnosti pristojnega organa so navedene v evropski Uredbi 994/2010 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom. Dejavnosti na področju zanesljive oskrbe se nanašajo na pripravo ocene tveganj, preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere, ki se morajo posodobiti vsaki dve leti. Poleg navedenega mora agencija kot pristojni organ tudi določiti podjetja, ki morajo izpolnjevati standard oskrbe, odločati o dvosmerni zmogljivosti ali o zahtevi za izzetje iz obveznosti omogočanja dvosmerne zmogljivosti, prav tako pa mora odločati o infrastrukturnemu standardu.

Če bi prišlo do katerekoli stopnje krize, mora agencija sklicevati krizno skupino, sprejemati ukrepe in obveščati Evropsko komisijo. V primeru spora, ali je določen odjemalec zaščiten odjemalec ali ne, bo prav tako odločala agencija.

Dejavnosti na področju zanesljive oskrbe zahtevajo nenehno spremljanje stanja na trgu z zemeljskim plinom in ocenjevanje tveganj, ki se pojavljajo ne le na trgu v Sloveniji, temveč tudi širše, saj je Slovenija odvisna od virov zemeljskega plina drugih držav.

V letu 2014 je agencija sprejela preventivni načrt ukrepov in načrt za izredne razmere v obliki splošnega akta agencije. Preventivni načrt ukrepov določa ukrepe za odpravo ali zmanjšanje ugotovljenih tveganj, ki vplivajo na zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom, ter določa zavezana podjetja plinskega gospodarstva in njihove obveznosti v zvezi z zagotavljanjem standarda oskrbe. Načrt za izredne razmere pa določa ukrepe za odpravo ali zmanjšanje učinka motenj v oskrbi z zemeljskim plinom in vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema plina glede na trošila.

Zaradi obveze posodabljanja preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere je agencija v letu 2014 pripravila posodobljeno oceno tveganj, ki je podlaga za pripravo obeh aktov. Posodobljena akta bosta pripravljena konec leta 2014 oziroma v začetku leta 2015.

Poleg priprave splošnih aktov je redna naloga agencije spremljanje zagotavljanja zanesljive oskrbe v Sloveniji. Agencija bo preverjala in analizirala izpolnjevanje standarda oskrbe in drugih, v preventivnem načrtu ukrepov predvidenih aktivnosti dobaviteljev, in o ugotovitvah poročala Evropski komisiji.

V primeru novih investicij v prenosno omrežje oziroma drugih sprememb, ki vplivajo na dvosmerno zmogljivost, bo agencija odločala o predlogu izvzetja zagotavljanja dvosmerne zmogljivosti.

Slovenija je močno odvisna od ruskega plina, zato negotove razmere povzročajo potrebo po njenih dodatnih dejavnostih pri zagotavljanju zanesljive oskrbe. Nenehno mora spremljati dogajanje, v primeru kakršne koli krize pa bo njena vloga še veliko večja. V primeru krize (zgodnje opozarjanje, pripravljenost oziroma izredne razmere) bo agencija koordinirala krizno skupino, ki jo poleg agencije sestavljajo še ministrstvo, pristojno za energijo, operater prenosnega sistema in dobavitelji plina v Slovenijo. Krizna skupina se skliče z namenom posvetovanja o možnostih za odpravo ali zmanjšanje učinkov motenj v oskrbi s plinom, ugotavljanja vzrokov za nastop posamezne stopnje krize, iskanja rešitev za odpravo njenih vzrokov ter hitrejša in učinkovitejša komunikacije med akterji, vključenimi v reševanje krize.

Poleg navedenega so naloge agencije pri zanesljivi oskrbi še pri zagotavljanju izpolnjevanja standarda oskrbe, sodelovanje v koordinacijski skupini za plin, sodelovanje in obveščanje Evropske komisije ter odločanje v sporih, ali je neka oseba zaščiteni odjemalec. Na področju zanesljive oskrbe agencija opravlja tudi naloge nadzornega in prekrškovnega organa.

3.5 Spodbujanje proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom

Vlada Republike Slovenije je z EZ-1 opredelila vrsto ukrepov, ki spodbujajo rabo obnovljivih virov energije in proizvodnjo elektrike v soproizvodnji z visokim izkoristkom z namenom doseganja sprejetih nacionalnih okvirnih ciljev, h katerim nas zavezujejo direktive EU. V okviru teh ukrepov je agencija ohranila vse že s predhodnim Energetskim zakonom uveljavljene naloge. Dodeljene pa so ji bile tudi nove oziroma poglobljene naloge, predvsem v okviru večje pristojnosti izvajanja nadzora nad imetniki deklaracij za proizvodne naprave in prejemniki podpor ter pri dodeljevanju podpor za tako proizvedeno elektriko.

Agencija je tako tudi z EZ-1 zadolžena za izdajo deklaracij za proizvodne naprave in vodenje ter javno objavo registra deklaracij, izdajo potrdil o izvoru in vodenje registra potrdil o izvoru, za dodeljevanje odločb o pridobitvi podpore proizvajalcem elektrike, za določitev prispevkov za zagotavljanje podpor tako proizvedeni elektriki, za določitev referenčne cene elektrike in določitev referenčnih cen energentov za namen določanja vrednosti podpor. Nova naloga agencije na tem področju je priprava javnega poziva investitorjem za prijavo projektov za proizvodne naprave za vstop v podporno shemo. Z EZ-1 je agenciji dobila, v okviru pooblastil za izvajanje nadzora agencije, pristojnost in obvezo intenzivnega izvajanja nadzora nad imetniki deklaracij za proizvodne naprave in prejemniki podpor. Poleg tega je zavezana vsaki dve leti pripraviti poročilo o doseganju nacionalnih okvirnih ciljev na tem področju in redno spremljanje pravilnost določanja in prikazovanja deležev posameznih vrst proizvodnih virov pri dobaviteljih.

Agencija je v letu 2015 zavezana tudi novelirati splošne akte s tega področja.

3.5.1 Deklaracije za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in soproizvodnjo ter vodenje in upravljanje registra deklaracij

Agencija na zahtevo proizvajalcev izdaja deklaracije za proizvodne naprave, ki proizvajajo elektriko iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom. V postopku izdaje deklaracij agencija preveri, ali proizvodne naprave izpolnjujejo vse za to predpisane pogoje. V letu 2015 agencija pričakuje poleg vlog za izdajo deklaracij proizvajalcem za nove proizvodne naprave tudi približno 950 vlog za izdajo deklaracij proizvajalcem, ki jim bo v tem letu iztekla veljavnost dodeljenih deklaracij. Agencija razvija, vodi in upravlja register deklaracij za proizvodne naprave, v katerega so vpisane vse izdane deklaracije za proizvodne naprave in je dostopen javnosti na spletni strani agencije.

3.5.2 Izdaja potrdil o izvoru in vodenje registra potrdil o izvoru

Agencija izdaja na zahtevo proizvajalcev, ki so imetniki veljavnih deklaracij za proizvodne naprave, potrdila o izvoru za elektriko, proizvedeno v teh proizvodnih napravah. Potrdilo o izvoru je dokument v elektronski obliki, s katerim se dokaže, da je elektrika proizvedena iz obnovljivih virov energije oziroma v soproizvodnji z visokim izkoristkom. Agencija za ta namen vodi register potrdil o izvoru ter skrbi za učinkovito in zanesljivo upravljanje vseh prenosov potrdil med imetniki računov v registru. Podatke o proizvedenih količinah elektrike, za katero se izdajo potrdila o izvoru, agencija pridobi od elektrooperaterjev sistema in proizvajalcev.

Način in pravila za vodenje registra potrdil o izvoru, način poročanja podatkov o proizvodnji električne energije s strani upravičencev do potrdil ter pogoje za odprtje, vodenje in zaprtje računa v registru določi agencija s splošnim aktom.

Zahteve proizvajalcev za izdajo potrdil o izvoru, ki ne izpolnjujejo vseh za izdajo predpisanih pogojev, agencija zavrne z odločbo.

3.5.2.1 Članstvo v združenju izdajateljev certifikatov AIB

Agencija je polnopravna članica mednarodnega združenja izdajateljev certifikatov AIB in ves čas dejavno sodeluje pri njegovem delu, predvsem pri nadaljnjem razvoju sistema certifikatov EECS, ki predstavlja razširitev nacionalnih sistemov izdaje potrdil o izvoru. Agencija je tako izdajatelj EECS potrdil o izvoru in certifikatov RECS proizvajalcem na območju Republike Slovenije. V okviru članstva je izvedena tudi elektronska povezava registra potrdil o izvoru z nacionalnimi registri drugih članic združenja, kar slovenskim trgovcem omogoča enostavnejše transakcije s potrdili o izvoru in certifikati RECS na tujih trgih.

3.5.3 Javni poziv in izbor projektov za vstop v podporno shemo

Z EZ-1 je Vlada Republike Slovenije spremenila način dodeljevanja podpor elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov in v soproizvodnji z visokim izkoristkom. Namen spremembe je doseči ciljni prirast novih proizvodnih zmogljivosti, ki bo ob omejitvi razpoložljivih sredstev, namenjenih za podpore tovrstni proizvodnji, največ pripomogel k povečanju deleža tako proizvedene elektrike. Po novi določbi zakona bodo lahko upravičene do podpore pridobili samo tisti proizvajalci elektrike, katerih projekti bodo

predhodno izbrani v okviru javnega poziva. Pooblastilo za pripravo in objavo poziva ter za vrednotenje in izbor projektov je z EZ-1 dobila agencija, ki mora do 1. oktobra pripraviti in objaviti javni poziv, s katerim bo potencialne investitorje povabila k prijavi projektov za gradnjo oziroma namestitve tovrstnih proizvodnih naprav. V javnem pozivu bo agencija ob upoštevanju razpoložljivega obsega sredstev za nove vstope v podporno shemo in zastavljenih ciljev glede povečanja proizvodnje opredelila merila in kriterije, ki jih bodo morali investitorji doseči pri prijavi projektov.

Po objavljenem pozivu bo agencija na svoji spletni strani vodila javno evidenco prejetih vlog in opravila izbor projektov na podlagi naslednjih meril, podrobneje opredeljenih v javnem pozivu:

- dovoljen obseg povečanja sredstev za podpore,
- skladnost projekta z načrtom delovanja podporne sheme,
- s strani prijavitelja ponujena cena za proizvedeno enoto elektrike,
- prijaviteljeva pridobitev dela sredstev za izvedbo projekta iz drugih virov (predvsem razpisanih evropskih sredstev).

Obseg sredstev, ki jih bo agencija opredelila v okviru javnega poziva in njihovo razporeditev med tehnološko različnimi proizvodnimi napravami, določi Vlada Republike Slovenije v okviru načrta za delovanje podporne sheme, ki je sestavni del Energetske bilance.

Po opravljenem izbirnem postopku bo agencija prijaviteljem izdala sklepe, s katerimi bo potrdila oziroma zavrnila prijavljene projekte, in podatke o izbranih projektih objavila na svoji spletni strani.

3.5.4 Podpore za elektriko, proizvedeno iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom

Proizvajalcem, ki proizvajajo elektriko iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom ter imajo za proizvodne naprave pridobljeno veljavno deklaracijo in sklep o izboru projekta na javnem pozivu, se za to elektriko lahko dodelijo podpore, če izpolnjujejo vse predpisane pogoje.

O dodelitvi podpor vlagateljem, ki morajo biti lastniki ali upravljalci proizvodnih naprav, odloča agencija. V postopku dodelitve podpore bo preverjala, ali proizvajalci izpolnjujejo vse predpisane pogoje, na podlagi metodologije določanja referenčnih stroškov ovrednotila vrednost podpore in nato v okviru nadzora sproti spremljala proizvodne in stroškovne parametre posameznega prejemnika podpore.

Vsem proizvajalcem, katerih proizvodne naprave bodo priključene na omrežje do 22. septembra 2014, bo agencija izdala odločbe o dodelitvi podpore na način, uveljavljen pred sprejetjem EZ-1. Proizvajalci, katerih proizvodne naprave do tega datuma ne bodo priključene na omrežje, pa bodo vlogo za dodelitev podpore lahko vložili le na podlagi sklepa, s katerim bo njihov projekt izbran v okviru javnega poziva.

3.5.5 Nadzor nad imetniki deklaracij in prejemniki podpor ter nad izdajo in prenosom potrdil o izvoru

Z EZ-1 agenciji dodeljene pristojnosti glede nadzora bodo, ob ustrezni kadrovske zasedenosti, omogočile intenzivno izvajanje nadzora nad imetniki deklaracij in prejemniki podpor ter nad izdajo in nadaljnimi transakcijami s potrdili o izvoru.

Agencija bo pripravila načrt nadzora nad imetniki deklaracij in prejemniki podpor, ki ga bodo izvajale pooblaščen osebe agencije, ki bodo preverjale:

- ali proizvodne naprave z veljavno deklaracijo obratujejo in so vzdrževane tako, da izpolnjujejo pogoje iz dodeljene deklaracije, in
- ali prejemnik podpore izpolnjuje vse pogoje za prejem podpore.

Če bodo pooblaščen osebe v okviru nadzora nad imetnikom deklaracije ugotovile, da proizvodna naprava ne izpolnjuje vseh zahtev iz dodeljene deklaracije (vrsta tehnologije, uporaba ustreznih virov, inštalirana moč, režim obratovanja, način priključitve, ustreznost merilnih naprav vhodnih energentov in energije na izhodu iz proizvodne naprave ipd.), bodo izrekle z zakonom predvidene ukrepe. Skrajni ukrep je odvzem deklaracije za proizvodno napravo.

Pri prejemnikih podpor bodo pooblaščen osebe agencije preverjale, ali ti v času veljavnosti odločbe o dodelitvi podpore izpolnjujejo vse pogoje za dodelitev podpore, kot so jih izkazovali ob dodelitvi podpore. V primeru ugotovljenih odstopanj od izkazanih pogojev oziroma v primeru neizpolnjevanja pogojev, bodo pooblaščen osebe agencije prejemniku podpore spremenile oziroma v skrajnem primeru odvzele upravičenost do podpore.

Vlada Republike Slovenije je s sklepom 22. maja 2014 agencijo še dodatno zavezala k nadzoru nad stroškovno ustreznostjo proizvodnje elektrike v proizvodnih napravah, katerih lastniki oziroma upravljavci so vključeni v podporno shemo, ki glede na določbe EZ-1 še dopušča upravičenje do podpore, predvsem z vidika doseganja neupravičeno visokih donosov, ki lahko pomenijo zagotavljanje nedovoljenih državnih pomoči. Za ta namen bo agencija poleg intenzivnega nadzora v letu 2015 vzpostavila tudi sistem sprotne spremljanja stroškov in prihodkov iz naslova proizvodnje elektrike pri reprezentativnem vzorcu prejemnikov podpor.

Pooblaščen osebe agencije bodo nadzirale tudi ustreznost količin izdanih potrdil o izvoru za posamezno proizvodno napravo glede na dejansko količino proizvedene elektrike.

3.5.6 Napoved položaja proizvodnih naprav

Agencija mora do 31. oktobra pripraviti in objaviti napoved položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom na trgu z elektriko za prihodnje leto. V napovedi bo agencija določila referenčno ceno elektrike, ki se uporabi v izračunu višine obratovalnih podpor tako proizvedeni elektriki, ter referenčne cene zemeljskega plina, lesne biomase, koruzne silaže in premoga, ki se uporabijo v izračunih spremenljivega dela referenčnih stroškov v sistemu podpor. Agencija bo sprotno spremljala odstopanja referenčnih cen, določenih v napovedi, z razmerami na trgu, in v primeru večjih odstopanj pristojnemu ministrstvu posredovala predlog za spremembo pravil za pripravo napovedi. V primeru odstopanja referenčne cene zemeljskega plina v veljavni napovedi za več kot 10 odstotkov od referenčne cene zemeljskega plina, izračunane na podlagi podatkov na dan 30. junija, bo agencija objavila spremembo veljavne napovedi v delu, ki se nanaša na referenčno ceno zemeljskega plina v mesecu juliju.

3.5.7 Določitev višine prispevka

Agencija bo na podlagi ocene potrebnih letnih sredstev za zagotavljanje podpor za proizvodnjo elektrike, proizvedene iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji z visokim izkoristkom za naslednje koledarsko leto, ki ga do 10. novembra pripravi Center za podpore, določila in po predhodnem soglasju vlade z aktom v Uradnem listu Republike Slovenije objavila višino prispevkov za zagotavljanje podpor tako proizvedeni elektriki, ki

jih plačujejo končni odjemalci elektrike, ter fosilnih goriv in daljinske toplote. Izračun višine prispevka na enoto energije, ki ga bo agencija izvedla skladno z določili Uredbe o načinu določanja in obračunavanja prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, bo odvisen od vrednosti potrebnih letnih sredstev za zagotavljanje podpor in od napovedi glede stanja prevzemno-predajnih mest, ki jih morata agenciji do 30. septembra poslati sistemski in distribucijski operater, ter od zadnjih objavljenih letnih podatkov Statističnega urada Republike Slovenije o končni porabi trdnih in tekočih fosilnih goriv, utekočinjenega naftnega in zemeljskega plina, zemeljskega plina in drugih energetskih plinov iz omrežja ter daljinske toplote.

Agencija prispevek določi na letni ravni. Če se bo med letom izkazalo, da prihodki Centra za podpore iz naslova zaračunanih prispevkov ne zadoščajo za poravnavo obveznosti proizvajalcem iz naslova podpor, bo agencija določila novo vrednost prispevkov.

3.5.8 Spremljanje pravilnosti določanja in prikazovanja deležev posameznih vrst proizvodnih virov

Agencija izvaja nadzor nad pravilnostjo podatkov o sestavi proizvodnih virov, ki jih na izdanih računih objavljajo dobavitelji električne energije, in nad ustreznostjo njihovega prikazovanja. Za zagotovitev preglednosti izvora elektrike je bil s splošnim aktom agencije, ki bo skladno z določili EZ-1 v letu 2015 noveliran, razvit nov sistem. Ta bo odjemalcem omogočal vpogled v sestavo virov za proizvodnjo elektrike in jim bo zagotavljal podatke o vplivu proizvodnje, potrebne za pokritje njihovega odjema elektrike, na okolje.

3.5.9 Poročanje o doseganju sprejetih nacionalnih okvirnih ciljev rabe elektrike iz obnovljivih virov in v sproizvodnji elektrike in toplote z visokim izkoristkom

Agencija mora vsaki dve leti objaviti poročilo, v katerem analizira uspeh pri doseganju sprejetih okvirnih nacionalnih ciljev rabe elektrike, proizvedene iz obnovljivih virov energije in v sproizvodnji elektrike in toplote z visokim izkoristkom. V poročilu je treba upoštevati tudi podnebne dejavnike, ki lahko vplivajo na doseganje sprejetih ciljev, in ugotoviti, v kolikšni meri so sprejeti ukrepi skladni z nacionalnimi zavezami o podnebnih spremembah. V poročilu bodo zajeti tudi ukrepi za zagotavljanje zanesljivosti sistema jamstev, da so potrjena o izvoru natančna in zanesljiva. Poročilo o doseženih ciljih po letih 2012 in 2013 bo agencija objavila v zadnjem četrtletju leta 2014. Agencija bo v letih 2014 in 2015 sproti spremljala vse parametre, ki so ključni za analizo doseganja sprejetih nacionalnih okvirnih ciljev za potrebe priprave naslednjega poročila.

3.6 Učinkovita raba energije

Prenos Direktive 2012/27/ES v EZ-1 je opredelil vrsto ukrepov in mehanizmov za spodbujanje povečanja energetske učinkovitosti in hkrati zavezal dobavitelje elektrike, toplote in plina ter tekočih in trdnih goriv končnim odjemalcem, da morajo zagotoviti prihranke energije pri končnih odjemalcih z namenom zmanjšanja porabe energije. Hkrati je bila agenciji z EZ-1 na novo dodeljena naloga spremljanja in preverjanja izvedenih ukrepov ter doseženih prihrankov energije ter izdelave priporočil zavezancem za zagotovitev čim večjih prihrankov rabe energije. V okviru te naloge bo agencija vzpostavila mehanizem spremljanja in objave vseh doseženih prihrankov rabe energije pri

zavezancih, pripravila priporočila, kako uspešno doseči zastavljene cilje, in analizirala uspešnost posameznih energetske ponudnikov pri uresničevanju zastavljenih ciljev.

Agencija bo navedeno izvedla z naslednjimi nalogami:

- pripravila bo priporočila za zagotavljanje čim večje energetske učinkovitosti energetskih podjetij;
- določila bo vsebino in obliko poročil o doseženih prihrankih energije pri končnih odjemalcih, ki so jih zavezanci za doseganje prihrankov energije pri končnih odjemalcih dolžni predložiti agenciji in ki bodo zanj podlaga za poročanje o prihrankih energije posameznega zavezanca na letni ravni;
- definirala bo metodologijo za preverjanje statistično pomembnega deleža in reprezentativnega vzorca ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki jih izvedejo zavezanci;
- pripravila bo metodologijo za preverjanje učinkovitosti sistemov ogrevanja in hlajenja ter poročanja o energetske učinkovitosti sistemov daljinskega ogrevanja na letni ravni;
- definirala bo določila in pogoje za izpolnjen energetske pregled ter izdala odločbo o oprostitvi dolžnosti energetskega pregleda podjetja, ki bo izpolnilo za to določene pogoje.

3.6.1 Priporočila za zagotovitev čim večje energetske učinkovitosti energetskih podjetij

V okviru te naloge bo agencija analizirala evropsko in slovensko zakonodajo, ki opredeljuje ukrepe in mehanizme za doseganje energetske učinkovitosti, pregledala primere dobrih praks energetskih podjetij v tujini, ki izpolnjujejo cilje obvez energetske učinkovitosti nacionalne energetske politike in se navezujejo predvsem na porabo elektrike, razvoj inovativnih formul za oblikovanje cen ter vključujejo napredne merilne sisteme. Pri tem se bomo osredinili na že uveljavljene sheme obvez doseganja energetske učinkovitosti na Danskem, v Italiji, Franciji, Belgiji, na Nizozemskem itd., kjer je izvajanje ukrepov za doseganje energetske učinkovitosti že utečeno in posamezna priporočila dosegajo pozitivne učinke. Hkrati bomo analizirali stanje že uvedenih ukrepov za doseganje energetske učinkovitosti, ki jih izvajajo energetska podjetja v Sloveniji. Na podlagi presoje primerov dobrih praks in stanja v Sloveniji bomo izbrali tista priporočila (storitve, inovativne formule oblikovanja cen, napredni merilni sistemi), ki bodo, glede na že uveljavljene prakse in razmere pri zavezancih, najbolj pripomogla k energetske učinkovitost.

3.6.2 Poročanje o doseženih prihrankih in preverjanje izvedenih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti

Dobavitelji elektrike, toplote, plina ter tekočih in trdnih goriv končnim odjemalcem, morajo kot zavezanci za doseganje prihrankov energije pri končnih odjemalcih agenciji do 31. marca posredovati poročilo o doseganju ciljev za preteklo leto. Agencija mora definirati obliko in vsebino navedenega poročila, preverila pa bo tudi obseg podatkov za poročanje o doseženih prihrankih pri nacionalnih regulatorjih držav članic, ki že imajo uveljavljen način zbiranja teh podatkov. Obenem bo tudi preverila, s katerimi podatki razpolagajo zavezanci na slovenskem trgu. Na podlagi informacij, ki jih bo pridobila pri tujih regulatorjih in slovenskih zavezancih, bo definirala nabor, obseg in kontinuiteto podatkov, ki jih bo opredelila v poročilu.

Agencija mora na podlagi od zavezancev posredovanih podatkov do 30. aprila objaviti vse prihranke energije, ki jih je v preteklem letu dosegel vsak zavezanec, ter hkrati preveriti statistično pomemben delež in reprezentativni vzorec ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki jih izvedejo zavezanci.

3.6.3 Opredelitev energetske učinkovitih sistemov ogrevanja

Z EZ-1 je agencija zadolžena preverjati energetske učinkovitost sistemov daljinskega ogrevanja in do 1. maja objaviti seznam tistih sistemov daljinskega ogrevanja, ki izpolnjujejo pogoje za energetske učinkovite sisteme.

Agencija bo na podlagi podatkov iz poročil, ki so jih ji zavezani posredovati upravljavci lastniških distribucijskih sistemov in distributerji toplote, preverila, kateri od teh sistemov izpolnjujejo pogoj, da je na letni ravni zagotovljena toplota iz vsaj enega od naslednjih virov:

- vsaj 50 odstotkov toplote proizvedene iz obnovljivih virov energije ali
- vsaj 50 odstotkov odvečne toplote ali
- vsaj 75 odstotkov toplote iz soprodukcije ali
- vsaj 75 odstotkov kombinacije toplote iz prvih treh alinej.

Seznam energetske učinkovitih sistemov daljinskega ogrevanja bo agencija objavila na svoji spletni strani.

3.6.4 Pogoji oprostitve energetskega pregleda za velike družbe

Za velike gospodarske družbe, kot jih določajo predpisi s tega področja, je z EZ-1 določena obveza izvedbe energetskega pregleda na vsaka štiri leta. Pregledi bodo morali biti izvedeni skladno z metodologijo za izdelavo energetskega pregleda, ki jo bo pripravilo resorno ministrstvo.

Te gospodarske družbe so lahko oproščene obvezne izvedbe energetskega pregleda, če:

- je v okviru prostovoljnih sporazumov izveden pregled rabe energije skladen s smernicami iz metodologije za izdelavo energetskega pregleda,
- družba izvaja sistem upravljanja energije ali okolja, ki ga je potrdil neodvisni organ skladno z evropskimi ali mednarodnimi standardi,
- če sistem upravljanja energije ali okolja vključuje pregled rabe energije, skladen s smernicami iz metodologije za izdelavo energetskega pregleda,
- je izvedena širša okoljska presoja, ki vključuje pregled rabe energije, skladen s smernicami iz metodologije za izdelavo energetskega pregleda.

Podrobnejšo opredelitev izpolnjevanja navedenih pogojev bo določila agencija. Pri tem se bo oprla predvsem na že uveljavljeno tujo prakso učinkovite rabe energije v okviru posameznih sektorjev in v zaokroženih gospodarskih sistemih.

Oprostitev izvedbe energetskega pregleda gospodarski družbi, ki bo izkazala, da pri svojem poslovanju dosega namen energetskega pregleda na enega od zgoraj opredeljenih načinov, bo agencija na zahtevo te družbe priznala z odločbo.

3.7 Nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom

Agencija je na podlagi EZ-1 dobila tudi številne pristojnosti v zvezi z zagotavljanjem konkurenčnosti energetskega trga. Predpisi EU širijo naloge neodvisnega regulativnega organa tudi na tržno področje energetike, tako da niso omejene več le na regulirane

dejavnosti (javne službe) kot doslej. Dosedanje naloge v zvezi s spremljanjem konkurenčnosti trga električne energije in zemeljskega plina so se povečale, agencija pa je postala tudi organ, pristojen za nadzor nad kršitvami konkurence na energetskih trgih po neposredno uporabnih predpisih EU, na primer po Uredbi o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (uredba REMIT).

V zvezi s temi nalogami je agencija dobila številna nova pooblastila za posredovanje na trgu, kot so na primer obvezna sprostitev ustreznih količin električne energije ali zemeljskega plina in njihova nediskriminatorna ponudba na trgu, program sprostitve električne energije ali zemeljskega plina in obvezna dodelitev pogodbenih pravic. Navedeno zahteva, da agencija zagotavlja konkurenčnost na trgih električne energije in zemeljskega plina in pri izvajanju svojih pristojnosti sodeluje z organom za varstvo konkurence, torej z Agencijo za varstvo konkurence. Zagotavljanje konkurenčnosti trga pa je možno le z izvajanjem stalnega monitoringa, izvajanjem raziskav trga in tesnim sodelovanjem z Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za nadzor finančnih instrumentov.

V letu 2015 bo agencija v okviru te naloge izvedla vrsto aktivnosti, potrebnih za vzpostavitev stalnega monitoringa energetskih trgov, ki bo v prihodnje dajal ustrezne signale o delovanju tega trga, stopnji konkurenčnosti in potrebnih ukrepih agencije.

3.7.1 Izvajanje monitoringa energetskih trgov

3.7.1.1 Uvedba in izvajanje stalnega monitoringa energetskih trgov

Agencija bo izvajala monitoring delovanja trga, ki ga lahko razdelimo na monitoring na zahtevo in stalno dejavnost spremljanja trga (stalni monitoring). Agencija bo na podlagi EZ-1 posodobila metodologijo, izvedla implementacijo in zagotovila izvajanje monitoringa energetskih trgov.

Delo agencije temelji na podatkih, njihova kakovost in ažurnost je zato ključna za učinkovito delo agencije. Opredeljeni nabor podatkov, ki jih agencija zbira za svoje delovanje na področju določitve in spremljanja regulativnih okvirov, priprave poročil o delovanju trgov z energijo in kazalnikov, ne zadostuje za učinkovito spremljanje trga, zato ga bo treba posodobiti in ustrezno dopolniti.

Na področju trga z električno energijo se bodo nadaljevale aktivnosti implementacije stalnega monitoringa na podlagi že opredeljenega nabora kazalnikov. Na področju trga z zemeljskim plinom bo treba metodologijo spremljanja in nabor kazalnikov še določiti.

V okviru uredbe REMIT stalni monitoring izvaja ACER, zato agencija vsaj kratkoročno ne načrtuje vzporednega izvajanja stalnega monitoringa veleprodajnega trga z vidika ugotavljanja tržnih manipulacij in zlorab trga, temveč le izvajanje monitoringa na zahtevo. Agencija bo izvajala tudi preiskave trga na podlagi zunanje prijave (a primer ACER) v skladu z uredbo REMIT.

Naloge na področju stalnega monitoringa trga obsegajo:

1. določitev zadevnih trgov (maloprodaja, veleprodaja, proizvodnja in podobno), na katerih izvajamo stalni monitoring;
2. določitev kazalnikov za izvajanje monitoringa trga za posamezni zadevni trg, vključno s vsemi potrebnimi informacijami za pridobivanje vhodnih podatkov, izračun kazalnikov ter določitev ustreznih prikazov kazalnikov;
3. specifikacija alarmov, ki jih proži poslovna inteligenca informacijske rešitve za spremljanje trgov;
4. implementacija rešitev informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) za stalni monitoring trgov po področjih:

- a. pogoji za delovanje trga,
- b. struktura trga,
- c. učinki (konkurenčnost, preglednost, pestrost ponudbe),
- d. zadovoljstvo uporabnikov,
- e. celovitost;

5. informiranje internih in zunanjih uporabnikom o izsledkih stalnega monitoringa trga.

Naloge na področju uvedbe monitoringa na zahtevo zajemajo vse aktivnosti razen implementacije informacijske podpore.

Uvedba učinkovitega monitoringa trgov je dolgotrajen proces. Vmes bo treba vrednotiti rezultate in povratno vplivati na izvedbo. Agencija bo pri izvajanju stalnega monitoringa tesno sodelovala tudi z ACER-jem.

3.7.1.2 Izdelava in objava poročil na podlagi monitoringa trga

Agencija o izvajanju monitoringa trga sestavi poročilo, ki obsega oceno stopnje preglednosti in konkurenčnosti na trgu elektrike in zemeljskega plina. Vsebina poročila je sestavni del letnega poročila o stanju na področju energetike.

Poleg krovnega poročila bo agencija objavljala vmesna poročila o stanju na zadevnih trgih v okviru spletnega portala za spremljanje trgov.

3.7.2 Raziskava trga z električno energijo in zemeljskim plinom

Če agencija pri izvajanju monitoringa ugotovi, da obstajajo ovire za vstop novih udeležencev na trg, da togost cen ali druge okoliščine kažejo na to, da trg ni dovolj konkurenčen, lahko izvede raziskavo na posameznem delu trga. Pri tem mora sodelovati z organom, pristojnim za varstvo konkurence, ter organom, pristojnim za regulacijo trga finančnih instrumentov ali Evropsko komisijo, v preiskavah, ki jih vodijo ti organi v zvezi s kršitvami pravil o konkurenci. Analizo meddržavnih trgov izvede agencija skupaj s pristojnimi organi iz drugih držav članic Evropske unije, ki jih ta meddržavni trg obsega.

O opravljeni raziskavi agencija pripravi poročilo. Če agencija v raziskavi ugotovi, da se na določenem trgu električne energije ali zemeljskega plina preprečuje, omejuje ali izkrivlja učinkovita konkurenca, da to ima ali bi lahko imelo škodljiv učinek za potrošnike, mora v poročilu navesti:

- vrsto ukrepov za preprečitev, odpravo ali zmanjšanje škodljivih učinkov za konkurenco oziroma potrošnike;
- predlog pristojnim organom za ukrepanje v skladu z njihovimi pristojnostmi;
- predloge potrebnih sprememb ali dopolnitev predpisov, ki urejajo področje trga z elektriko in zemeljskim plinom.

Kadar agencija z raziskavo posameznega trga ugotovi, da na veleprodajnem trgu elektrike ali zemeljskega plina obstajajo resne in trajne ovire za dostop do proizvodnih virov elektrike ali zemeljskega plina, zaradi česar trg na maloprodajni ravni ni dovolj konkurenčen in ima to škodljive učinke za končne odjemalce, lahko z odločbo naloži proizvajalcu elektrike oziroma dobavitelju zemeljskega plina, naj sprost določene količine elektrike ali zemeljskega plina oziroma naj pogodbene pravice do uvoza zemeljskega plina pregledno in nediskriminatorno ponudi zainteresiranim kupcem. Po posvetovanju z organom, pristojnim za varstvo konkurence, agencija začne postopek za izrek ukrepa sprostitev obveznih količin elektrike ali zemeljskega plina ali pa ukrepa obvezne dodelitve pogodbenih pravic do uvoza zemeljskega plina.

3.7.3 Zagotavljanje sistema za avtomatizirano identifikacijo tržnih manipulacij in zlorab trga

Za potrebe preiskav tržnih manipulacij in zlorab trga na podlagi uredbe REMIT je treba uvesti namensko informacijsko rešitev, ki mora biti hkrati prilagojena potrebam v Sloveniji. Agencija je v okviru predhodne analize ugotovila, da razvoj lastne rešitve ni ne tehnično ne ekonomsko upravičen, in sicer zaradi pomanjkanja kompetenc in izkušenj na tem specifičnem področju tako pri agenciji kot tudi pri ponudnikih informacijskih storitev.

Zato bo agencija analizirala razpoložljive produkte, pripravila specifikacijo zahtev ter izvedla javno naročilo. Izvajanje preiskav na področju tržnih manipulacij in zlorab zahteva specifične kompetence, ki jih bo treba pravočasno zgraditi. Agencija bo zagotovila ustrezno šolanje skrbnikov in uporabnikov izbranega sistema.

3.7.4 Zagotavljanje, spodbujanje ter olajševanje razvoja trga z energijo

3.7.4.1 Izvajanje posvetovalnega procesa AREDOP

Agencija bo nadaljevala s posvetovalnim procesom Aktivno reguliranje energetskih dejavnosti in omrežij prihodnosti (AREDOP) s ciljem postopne posodobitve metodologije reguliranja. Agencija bo postopoma določala cilje reguliranja, ki jih želi doseči v obdobju do leta 2020. V ta namen bo nadgrajevala metodologijo reguliranja tako, da bodo zagotovljeni stabilni pogoji za potrebna vlaganja v infrastrukturo v naslednjih regulativnih okvirih. Z novimi pristopi bo poskušala spodbuditi podjetja k večji učinkovitosti in inovativnosti. Nov pristop k reguliranju pa je potreben tudi zaradi obsega novih investicij (na primer uvajanje naprednega sistema merjenja) ter zaradi nujnosti vzpostavitve pametnejših elektroenergetskih omrežij.

Področja, na katerih bo agencija izvajala posvetovalni proces, so predvsem elektromobilnost, prilagajanje odjema in dinamične tarife, pametna omrežja ter učinkovita izmenjava podatkov med udeleženci na trgu.

3.7.4.2 Učinkovita izmenjava podatkov na trgu z energijo

Agencija mora prispevati k usklajevanju postopkov izmenjave podatkov za najpomembnejše tržne procese na regionalni ravni. Eden temeljnih pogojev za usklajevanje na regionalni ravni je uporaba razpoložljivih odprtih standardov v procesih na maloprodajnem in veleprodajnem trgu na nacionalni ravni. Tako se posredno zmanjšujejo odstopanja na regionalni ravni oziroma se krepi pozicija v postopkih usklajevanja z drugimi državami članicami, obenem pa se odpravljajo ovire za vstop na trg novim akterjem.

Procesi izmenjave podatkov na energetskem trgu (na primer pri menjavi dobavitelja, izmenjavi merilnih podatkov in obračunu odstopanj), razvoj novih energetskih storitev (na primer prilagajanje odjema) ter uvajanje novih tehnologij (na primer elektromobilnost) zahtevajo uporabo razpoložljivih odprtih standardov na področju modelov izmenjave podatkov in področju identifikacije podatkovnih entitet, ki nastopajo v izmenjavi podatkov.

EZ-1 nalaga agenciji tudi sprejem splošnih aktov, ki bodo ustrezno urejali področje izmenjave administrativnih podatkov na energetskem trgu, in tudi pravil za posredovanje podatkov v sistem za poročanje agenciji.

Agencija bo še naprej dejavno sodelovala v Sekciji za izmenjavo podatkov na energetskem trgu (IPET) pri Energetski zbornici Slovenije s ciljem izmenjave izkušenj in dobrih praks pri uvajanju projektov učinkovite izmenjave podatkov na trgu z elektriko in plinom ter v organizaciji ebIX (European forum for Energy Business Information

Exchange), ki skrbi za harmonizacijo in standardizacijo procesov elektronske izmenjave podatkov na trgih EU.

3.7.4.3 Spremljanje in spodbujanje uvajanja novih tehnologij

Če želimo obvladovati uvajanje novih tehnologij v elektroenergetski sistem (EES) iz vidika regulatorja, je treba vzdrževati nenehen stik z novimi tehnologijami. Zato bo agencija aktivno spremljala razvoj na teh področjih ter gradila svojo kompetenco z ustreznim izobraževanjem.

3.7.4.3.1 Ocena investicij v pametna omrežja

Investiranje v pametna omrežja v bistvu pomeni uvajanje IKT v EES. Elektrooperaterji bodo v prihodnosti izvajali investicije z večjo stopnjo avtomatizacije in informatizacije, ključno pa je uvajanje dvosmerne komunikacije med centralnimi sistemi v nadzornih centrih in opremo v EES (vključno z merilno opremo pri končnih uporabnikih). Razumevanje IKT je tako ključno pri vrednotenju investicij v pametna omrežja, zato bo treba zagotoviti sodelovanje ekspertov za IKT pri oceni prijavljenih investicij za dodatno spodbudo po veljavnem omrežninskem aktu.

3.7.4.3.2 Razvoj metodologije reguliranja na področju spodbujanja investicij v pametna omrežja

Za regulativni okvir 2016-2018 bo treba posodobiti obstoječo metodologijo reguliranja na področju spodbujanja investicij v pametna omrežja, saj smo identificirali določene pomanjkljivosti. Izhodišče bodo izkušnje na podlagi vlog elektrooperaterjev v veljavnem regulativnem okviru. Shema spodbud mora temeljiti na formalnem stališču agencije o uvajanju pametnih omrežij in s tem spodbujanju paradigme pametnih trgov in zagotavljati stabilno okolje za izvedbo takšnih investicij. Pri tem bodo upoštevane tudi dobre prakse regulatorjev iz EU.

3.7.4.3.3 Napredni sistemi merjenja

Napredni sistem merjenja (Advanced Metering Infrastructure – v nadaljevanju AMI) z vidika tretjega svežnja direktiv sicer ni pogoj za pametna omrežja, vendar je v smislu funkcije eden izmed sestavnih gradnikov. Da bi bilo možno na podlagi informacije o stanju v omrežju tudi ukrepati, je treba zagotoviti čim bolj celovito merjenje parametrov v omrežju in izmenjavo podatkov v realnem času. Organizirano uvajanje naprednega sistema merjenja lahko bistveno pospeši uvajanje pametnih omrežij in razvoj novih energetske storitev (na primer prilagajanje odjema). Agencija je izvedla in objavila študijo stroškov in koristi pri uvajanju AMI, ki izkazuje pozitiven rezultat za področje električne energije, ne pa tudi za področje zemeljskega plina. Agencija bo sodelovala z resornim ministrstvom pri pripravi uredbe in nadzirala izvajanje morebitnega projekta organiziranega uvajanja AMI v Sloveniji. Prav tako bo dejavno sodelovala pri razreševanju odprtih vprašanj glede arhitekture sistema in zagotavljanja varstva osebnih podatkov.

3.7.4.3.4 Zagotavljanje kibernetске varnosti

Z uvajanjem pametnih omrežij se odpira novo področje, na katerem bo regulator moral odigrati vlogo v povezavi z uvajanjem pametnih omrežij – to je področje tako imenovane kibernetске varnosti (cyber security). Dejavnosti se bodo izvajale v povezavi z DG ENER, ENISA (European Union Agency for Network and Information Security) in CEER, vključujejo pa oceno stanja v EES, opredelitev vloge regulatorjev in oceno vpliva na investicijske načrte.

3.7.4.4 Spremljanje in spodbujanje uvajanja novih energetskih storitev

Podobno kot pri tehnologijah bo agencija spremljala razvoj na področju ponudbe in izvajanja novih energetskih storitev. Te bodo v povezavi z novimi tehnologijami (pametna omrežja, napredni sistemi merjenja) vplivale na ključne procese delovanja trga, tarifne sisteme in pravila.

Zato bo agencija izvajala aktivnosti za vzpostavitev pogojev za neoviran razvoj trga novih energetskih storitev. Te bodo vključevale:

- izvajanje posvetovalnega procesa o prilagajanju odjema,
- analizo in pripravo predlogov sprememb pravil za delovanje trga,
- spodbujanje vključevanja produktov agregatorjev v sistem zagotavljanja terciarne rezerve,
- posvetovalni proces o uvajanju dinamičnih tarif.

3.7.4.4.1 Analiza učinkov in omejitev pri spodbujanju uvajanja novih energetskih storitev na področju regulirane dejavnosti

Implementacija EU direktiv 2009/72/EC in 2012/27/EU z EZ-1 zagotavlja podlago in pogoje za to, da regulatorni organi, zakonodajalec, sistemski operaterji in drugi izvajalci energetskih dejavnosti upoštevajo možnost spodbujanja bolj aktivne udeležbe odjemalcev na trgu. Dinamično tarifiranje se izvaja na podlagi tarifnega sistema, ki se s časom spreminja. Spreminja se lahko po različnih parametrih (času nastopa tarif, višini tarif, številu tarif, času trajanja posamične tarifne postavke). Dinamično tarifiranje je tesno povezano z izvajanjem storitev prilagajanja odjema (DSM) tako na tržnem kot tudi reguliranem delu ter z vzpostavitvijo naprednega sistema merjenja (AMI). Ukrepi prilagajanja odjema so lahko usmerjeni tudi na optimizacijo obratovanja, kjer v EES še obstajajo znatne rezerve.

V ta namen bo agencija analizirala možnost uvedbe dinamičnega tarifiranja v omrežninski del tarife za distribucijo ali uvajanja drugačnih spodbud, ki bi zagotovile dejavnejšo vlogo elektrooperaterja distribucije v smislu izvajanja programov prilagajanja odjema samostojno ali v sodelovanju z agregatorji. Zakonodaja že zdaj omogoča uporabo ukrepov prilagajanja odjema na strani prenosa in proizvodnje, analiza pa bo odgovorila na vprašanje, ali in na kakšen način je smiselno takšne ukrepe ponuditi tudi na področju distribucije.

3.7.4.5 Elektromobilnost

Agencija bo v sklopu aktivnega reguliranja energetskih dejavnosti in omrežij prihodnosti nadaljevala posvetovalni proces na področju elektromobilnosti in ga sklenila z izdajo smernic za učinkovit razvoj elektromobilnosti v Sloveniji za vse uveljavljene poslovne modele.

Med drugim bo analizirala tudi potrebo po uvajanju nove namenske tarife ter o vključitvi morebitnih spodbud za razvoj elektromobilnosti v metodologijo reguliranja. V primeru potrebe po uvedbi bo agencija novo namensko tarifo določila ob upoštevanju posebnosti poslovnega modela uvajanja elektromobilnosti (model integrirane infrastrukture) in potrebnih spodbud za razvoj elektromobilnosti v Sloveniji.

3.8 Nadzor nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti

Na podlagi določb EZ-1 je zelo okrepljena tudi funkcija nadzora agencije nad zakonitostjo. Agencija je zadolžena za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona s področja trga z elektriko in zemeljskim plinom ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov, razen v primerih, ki po zakonu spadajo v pristojnost posameznih inšpekcij. Agencija nadzira tudi izvajanje določb uredb Evropske unije s področja notranjega trga z elektriko in zemeljskim plinom.

Ta nadzor je v bistvu inšpekcijski nadzor, saj EZ-1 določa, da se za nadzor agencije nad izvajanjem določb zakona s področja trga z elektriko in zemeljskim plinom ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov, uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor. Zakon tudi zelo natančno našteva pooblastila agencije v zvezi z izvajanjem inšpekcijskega nadzora, s čimer daje agenciji ustrezne pravice do preiskovanja ter izrekanja učinkovitih in odvračilnih kazni. To je glede na obe direktivi ključni pogoj za delovanje trga z elektriko in zemeljskim plinom.

Gre za popolnoma novo nalogo agencije, ki je izjemno obsežna in bo zahtevala intenzivno delo v vseh sektorjih. Agencija bo nadzor izvajala na podlagi pobud oziroma prijav kršitev s strani tretjih oseb, nadzor pa je zavezana izvajati po uradni dolžnosti. To pomeni, da bo morala nenehno ugotavljati, ali izvajalci energetske dejavnosti izvajajo vse svoje zakonske obveznosti. Agencija je pristojna tudi za izvedbo prekrškovnega postopka, če v postopku nadzora ugotovi, da je prišlo do kršitve, za katero je z zakonom predpisana denarna kazen oziroma globa.

Posebej je treba izpostaviti področje certificiranja operaterjev prenosnih sistemov elektrike in zemeljskega plina. Agencija je leta 2012 izdala certifikat družbi Plinovodi, d.o.o., ki izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina. Do konca leta 2014 bo zaključen tudi postopek certificiranja družbe ELES, d.o.o., ki izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema električne energije. Certifikacijski postopek se ne konča s podelitvijo certifikata, saj je agencija zadolžena, da ves čas preverja, ali so pogoji za izvajanje dejavnosti, kot jih določajo evropski predpisi in EZ-1, izpolnjeni. Ker je na področju zemeljskega plina operater sistema del vertikalno integriranega podjetja, mora agencija presojeti in dati soglasje k vsem komercialnim, finančnim ali drugim sporazumom med družbama Plinovodi, d.o.o., in Geoplin, d.o.o., nadalje k programu za doseganje skladnosti, imenovanju nadzornika za skladnost in k 10-letnemu razvojnemu načrtu. Agencija spremlja in ocenjuje izvajanje tega načrta in daje soglasje k pogodbam o financiranju naložb.

3.9 Varstvo pravic odjemalcev

V Republiki Sloveniji je varstvo potrošnikov sistemsko urejeno z Zakonom o varstvu potrošnikov, za katerega je pristojen Tržni inšpektorat Republike Slovenije. EZ-1 v določenih primerih kot varuha pravic odjemalcev in tudi potrošnikov določa agencijo.

Agencija skrbi za varstvo pravic odjemalcev z:

- zagotavljanjem ustrezne obveščeniosti odjemalcev o njihovih pravicah, povezanih z dostopom do omrežij ter dobavo elektrike in zemeljskega plina,
- odločanjem v sporih med uporabniki omrežij in operaterji teh omrežij,
- z odločanjem o pritožbah uporabnikov omrežij zoper soglasja za priključitev, ki jih izdajajo operaterji teh omrežij, in
- nadzorom nad zakonitostjo dela izvajalcev energetske dejavnosti.

3.9.1 Skupna kontaktna točka

Agencija je septembra 2014 vzpostavila skupno kontaktno točko. V skupni kontaktni točki mora agencija zagotavljati ažuren in točen dostop vsaj do informacij o:

- načinih obravnave pritožb,
- veljavnih tarifah omrežnine ter do splošnoveljavnih pogojev v zvezi z uporabo omrežja,
- primerjavi veljavnih rednih cenikov ponudnikov elektrike za gospodinjске in male poslovne odjemalce, brez primerjave akcijskih ali paketnih cenikov,
- načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi,
- pravicah do zasilne oskrbe ali nujne oskrbe,
- kakovosti napetosti, zanesljivosti oskrbe ter komercialni kakovosti, ki jih je dolžan zagotavljati elektrooperater,
- pravici do menjave dobavitelja.

V letu 2015 bo agencija skrbela, da bodo informacije za odjemalce ves čas časovno aktualne in bodo odražale dejanske razmere na trgu z energijo.

3.9.2 Reševanje sporov

Agencija je pristojna za odločanje v sporih iz razmerij med uporabniki sistema elektrike oziroma uporabniki sistema zemeljskega plina ter operaterji oziroma operaterjem trga z elektriko, in sicer v primerih v zvezi z:

- dostopom do sistema,
- obračunanim zneskom za uporabo sistema,
- kršitvami sistemskih obratovalnih navodil,
- ugotovljenimi odstopanji in zneski za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj,
- kršitvami splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo,
- v drugih primerih, za katere tako določa energetska zakon.

Izvajanje te naloge je odvisno od števila prejetih vlog, ki pa jih je iz leta v leto več, z EZ-1 pa se je pristojnost agencije za odločanje tako z vidika potencialnih vlagateljev zahtev za odločanje kot tudi z vidika vrste sporov, za katere je agencija pristojna, zelo povečala.

3.9.3 Odločanje o pritožbah uporabnikov zoper soglasja za priključitev

Agencija je tudi pritožbeni organ v zadevah izdajanja oziroma zavrnitve soglasij za priključitev na omrežje elektrike ali zemeljskega plina; teh pritožb je iz leta v leto več. Z EZ-1 je agencija v povezavi z zavrnitvijo soglasij za priključitev dobila tudi zelo zahtevno nalogo, saj bo v primeru nesoglasja med operaterjem in uporabnikom morala, kadar bo to utemeljeno, določiti tudi pogoje povečanja zmogljivosti.

Elektrooperater ali operater sistema zemeljskega plina lahko namreč zavrne priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali pomanjkanja povezav. Če ugotovi, da zmogljivosti niso zadostne, je dolžan na zahtevo zavrnjene osebe izvesti potrebne razširitve sistema, če je to gospodarno ali če je ta oseba, lahko tudi skupaj z drugimi osebami, pripravljena plačati stroške razširitve. Če po pogajanjih med elektrooperaterjem ali operaterjem sistema zemeljskega plina in uporabnikom ne pride do sklenitve pogodbe o povečanju zmogljivosti sistema, odloči o tem na zahtevo te osebe agencija ter določi pogoje povečanja zmogljivosti sistema ali zahtevo zavrne.

3.10 Mednarodne dejavnosti agencije

3.10.1 Mednarodne obveznosti po zakonodaji EU

Agencija podpira vizijo konkurenčnega, varnega in trajnostnega energetskega trga, ki prinaša cenovno dostopno in zanesljivo oskrbo z energijo za vse odjemalce, zato sodeluje v organizacijah evropskih regulatorjev, ki razvijajo celovit regulativni okvir za čezmejno trgovanje, konkurenco in naložbe. Energetska vprašanja, ki zadevajo celotno EU, so z zakonodajo prenesena v slovenski pravni red.

3.10.1.1 Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER)

Agencija je članica evropske Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER – Agency for the Cooperation of Energy Regulators), ki ima tri organe, in sicer administrativni odbor (Administrative Board), odbor regulatorjev (Board of Regulators) in odbor za pritožbe (Board of Appeal). Regulativni organi držav članic EU so člani odbora regulatorjev. Vsi regulatorji se morajo udeleževati zasedanj odbora regulatorjev ter dejavno sodelovati v delovnih skupinah, kjer poteka strokovno delo.

Prednostne naloge v letu 2015 bodo povezane s pripravo okvirnih smernic, pripravo zavezujočih pravil delovanja energetskih omrežij, ki jih namerava EK izdati v obliki uredb in presojo teh pravil z namenom vzpostavitve skupnega notranjega električnega ter plinskega trga. Prav tako si ACER skupaj z regulatorji intenzivno prizadeva za čimprejšnjo vzpostavitev izvajanja pristojnosti, ki izhajajo iz evropske uredbe o celovitosti in preglednosti veleprodajnega trga. Nacionalni regulatorji sodelujejo v posvetovalnih in odločevalskih postopkih, ki jih izvaja ACER. Agencija dejavno sodeluje v skupini za razvoj in vzpostavitev informacijske tehnologije za register udeležencev veleprodajnega trga in prenos podatkov. Sodelavec agencije je sopredsedujoči delovne podskupine REMIT IT Implementation and Management.

Agencija mora ACER-ju in Evropski komisiji poročati o stanju na trgu v večjem obsegu kot prejšnja leta. Na podlagi poročil in dodatnih zbranih podatkov ACER vsako leto ugotavlja stanje na trgu in oblikuje poročila, priporočila in druge dokumente.

3.10.1.2 Sodelovanje z Evropsko komisijo

Agencija neposredno sodeluje z Evropsko komisijo v zadevah s področja razvoja notranjega energetskega trga, kadar te zadeve potekajo v postopkih z regulatorji. Večina sodelovanja bo tudi v letu 2015 povezana s pripravo seznamov projektov skupnega interesa, oblikovanjem metodologij in ocenjevanjem teh investicij.

Evropska komisija je organizatorica treh evropskih forumov, in sicer foruma za električno energijo (Florence Forum), za plin (Madrid Forum) in foruma o pravicah potrošnikov energije (Citizens' Energy Forum - London Forum). Forumov se udeležujejo tudi predstavniki agencije.

3.10.1.3 Svet evropskih energetskih regulatorjev (CEER)

Agencija je članica Sveta evropskih energetskih regulatorjev (CEER – Council of European Energy Regulators). CEER deluje kot osrednja točka za izmenjavo informacij in dobrih praks med regulatorji. V letu 2015 bo agencija nadaljevala s sodelovanjem na zasedanjih skupščine in upravnega odbora CEER, po potrebi se bo udeleževala tudi sestankov delovnih skupin. Sodelovanje bo potekalo v obliki odzivov na dokumente ter priprave predlogov, stališč, ugotovitev, priporočil in posredovanjem teh CEER-u. Delovne skupine dopolnjujejo delo ACER-ja

in so bolj usmerjene na področje maloprodajnega trga, zaščito odjemalcev, razvoj pametnih omrežij in energetska učinkovitost. Agencija bo sodelovala na področjih, ki so za razmere v Sloveniji najpomembnejša.

3.10.1.4 Regionalne pobude za vzpostavitev delovanja enotnega trga EU

Od svoje ustanovitve naprej ACER koordinira delo regionalnih pobud ter nadzira vzpostavitev regionalnih in čezmejnih projektov, ki se razvijajo v tem okviru. Regionalni trgi so nastali kot posledica pobud Evropske komisije in regulatorjev, da se postopoma doseže cilj enotnega trga EU. Skupaj z ACER-jem si bodo regulatorji v letu 2015 prizadevali za čim hitrejšo in prostovoljno implementiranje omrežnih pravil, torej še preden pravila postanejo formalno obvezujoča.

Slovenija je del naslednjih regionalnih trgov:

- za električno energijo: Srednja vzhodna Evropa (CEE), Srednja južna Evropa (CSE) in Energetska skupnost JV Evrope;
- za zemeljski plin: Južna jugovzhodna Evropa (SSE) in Energetska skupnost jugovzhodne Evrope.

Regionalno sodelovanje med regulatorji, operaterji prenosnih omrežij in občasno z drugimi udeleženci trga je privedlo do napredka pri preglednosti trga in do učinkovitejšega dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti. Agencija bo sodelovala v odborih regulatorjev, implementacijskih skupinah in na zasedanjih deležnikov v vseh navedenih regijah.

3.10.2 Druge mednarodne obveznosti

3.10.2.1 Energetska skupnost

Energetska skupnost (Energy Community), ki deluje pod nadzorstvom Evropske komisije, združuje države jugovzhodne Evrope in nekatere njene sosedo, ki so članice EU. Namen njenega delovanja je uvedba in delovanje energetskega trga po enakih pravilih, kot veljajo v EU. Agencija bo zaradi pomembnega vpliva, ki ga ima dogajanje v teh državah na razmere v Sloveniji, nadaljevala sodelovanje v Energetski skupnosti, predvsem v forumih energetske skupnosti za električno energijo in za zemeljski plin. Plinski forum energetske skupnosti poteka vsako leto v Sloveniji, soorganizatorica foruma je agencija.

3.10.2.2 Druge oblike mednarodnega sodelovanja

Agencija je članica Mednarodnega združenja izdajatelja certifikatov za energijo iz obnovljivih virov (AIB - Association of Issuing Bodies). Sodeluje pri sprejemanju pravil in skrbi za sodelovanje Slovenije v harmoniziranem in računalniško podprtem sistemu za mednarodno trgovanje s certifikati za okolju prijazno energijo (EECS - European Energy Certification System).

Agencija dejavno sodeluje tudi v združenju ebIX (Energy Business Information eXchange), ki je mednarodna organizacija za standardizacijo izmenjave podatkov na energetskih trgih.

3.11 Druge dejavnosti in storitve

Za zagotavljanje izvajanja nalog agencije bo velik poudarek in močno povečan obseg dela na področju informacijsko komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju IKT), ki združuje informacijski, poslovni in tehnološki vidik.

Izvajale se bodo tudi vse potrebne notranje podporne dejavnosti, ki v obliki skupnih dejavnosti pomenijo podporo organom agencije – direktorici in svetu agencije, sektorjem in vsem zaposlenim agencije.

3.11.1 Zagotavljanje IKT storitev

Področje IKT je usmerjeno na dejanske potrebe v poslovnem okolju agencije, s poudarkom na računalniških in informacijskih tehnologijah, komunikaciji, timskem delu in vodenju projektov. Osrednjo vlogo ima učinkovito prilagajanje informacijskih projektov poslovnim potrebam in uporabnikom. Nadaljnji razvoj IKT agencije bo usmerjen v konvergirano uporabo vseh novih pristopov za doseganje najbolj učinkovitih informacijskih rešitev.

3.11.1.1 Zagotavljanje strategije za doseganje ciljev IKT

Izdelan bo strateški načrt informatike, saj agencija prehaja v prelomno razvojno informacijsko fazo: obvladovanje velikih količin podatkov, zagotavljanje najvišje stopnja zaupnosti in varnosti podatkov, uvajanje rešitev, ki temeljijo na različnih informacijskih tehnologijah, integracija sistemov itd...). Življenjski cikel IKT storitev je treba dolgoročno celovito upravljati, voditi in razvijati: v ta namen se bodo uporabili razpoložljivi odprti standardi oziroma dobre prakse.

3.11.1.2 Uvajanje učinkovitih IKT storitev

Agencija bo skrbela za celovito uvajanje optimalnih IKT storitev in uvajanje dobre prakse njihovega upravljanja za podporo čim bolj učinkovitemu delovanju agencije. V ta namen bo agencija v letu 2015 izvajala sledeče naloge:

- nadaljnja konsolidacija podatkovnih baz in registrov (register proizvodnih deklaracij OVE/SPTE, primerjalnik ponudb, aplikacija za poročanje, dokumentni sistem),
- koordinacija projektov razvoja kompleksnih IT rešitev ter razvoj portalskih aplikacij (REMIT, registracija udeležencev na trgu, spremljanje delovanja trga),
- implementacija, nadgradnja in vzdrževanje spletnih strani agencije,
- optimizacija in nadgradnja orodij za sodelovanje (dokumentni sistem, intranet) ter razvoj aplikacij za podporo vodenju,
- vzpostavitev enotnega koncepta IT rešitve za zajem, hrambo, obdelavo in vizualizacijo podatkov na vseh področjih delovanja agencije ter implementacija rešitve,
- izvajanje pomoči uporabnikom IKT storitev,
- zagotavljanje delovanja in razpoložljivosti IKT infrastrukture.

3.11.1.3 Ključni informacijski projekti

3.11.1.3.1 Sistem za poročanje podatkov agenciji in osnovno analitiko

Obstoječ sistem za zajem podatkov bo nadgrajen z novimi funkcionalnosti (obveščanje, administracija in upravljanje s poročili na ravni skrbnikov poročil, izboljššan delovni tok procesa oddaje podatkov, elektronsko podpisovanje datotek, možnostjo izmenjave s spletnimi storitvami. Nadaljevala se bo v letu 2014 začeta nadgradnja v koncept generične rešitve, ki bo zagotavljala migracijo podatkov v relacijsko bazo in izvajanje avtomatiziranih analiz podatkov ter avtomatiziran prikaz rezultatov analiz.

3.11.1.3.2 Razvoj sistema za stalni monitoring

Na podlagi izdelane metodologije za stalni monitoring bo implementirana programska oprema, ki bo na podlagi relacijskega podatkovnega modela izračunavala kazalnike, jih shranjevala in izvajala napredne funkcije (npr. alarmiranje) na osnovi vgrajene poslovne inteligence. Izbrane vsebine (rezultate analiz v tabelarni ali grafični obliki) bo mogoče objaviti tudi portalu za spremljanje trga.

3.11.1.3.3 Spletni portal za spremljanje trgov

Zunanjim uporabnikom bo zagotovljen ožji, a vendarle celovit nabor informacij (v primerjavi z notranjimi uporabniki) o delovanju trga v okviru namenske portalske rešitve. Prikazani bodo najpomembnejši kazalniki, ki jih lahko agencija tudi javno objavlja in ki sami po sebi ne razkrivajo metodologije stalnega monitoringa.

3.11.1.3.4 Sistem za registracijo in obveščanje v skladu z REMIT

Agencija bo zagotavljala skladnost nacionalnega registra REMIT z evropskim registrom pri ACER in v sodelovanju z ACER zagotavljala storitev obveščanja agencije o sumljivih poslih, ki bi lahko pomenili kršitve evropske uredbe o celovitosti veleprodajnega trga. Agencija bo pravočasno zagotovila tudi izvajanje postopka registracije po REMIT in nudila pomoč uporabnikom.

3.11.1.3.5 Sistem za ugotavljanje tržne manipulacije po REMIT

V infrastrukturo IT bo agencija namestila na javnem razpisu izbran sistem za avtomatizirano identifikacijo tržnih manipulacij in zlorab trga. Izvedla bo vse potrebne aktivnosti, ki so povezane z izborom ponudnika sistema ter organizirala izobraževanje uporabnikov sistema. V sodelovanju s ponudnikom bo izvedla vse prilagoditve, ki so potrebne za slovenski trg z energijo.

3.11.1.3.6 Informacijska podpora na področju OVE/SPTE

Opravljen bodo vse potrebne nadgradnje registrov in prilagoditve registrov novi zakonodaji.

Izveden bo projekt izmenjave podatkov o proizvodnji iz OVE/SPTE s SODO. Projekt bo temeljil na rezultatih posvetovalnega procesa AREDOP, ki ga izvaja agencija. Prav tako bo izveden tudi projekt izmenjave podatkov z operaterjem trga in centrom za podpore za potrebe izvajanja podporne sheme in izdaje potrdil o izvoru.

Agencija bo razvila informacijsko podporo izvajanju nadzora nad imetniki deklaracij in prejemniki podpor, ki bo povezan z obstoječo informacijsko podporo na OVE in SPTE. To orodje bo omogočalo tudi sprotno spremljanje dejanskih stroškov in prihodkov ter podatkov o obratovanju proizvodnih naprav udeležencev podporne sheme.

3.11.1.3.7 Primerjalnik ponudb

Agencija bo nadgradila analitični modul za potrebe izvajanja stalnega monitoringa maloprodajnih trgov za gospodinjske in male poslovne odjemalce. Omogočena bo izmenjava rezultatov analiz s portalom za spremljanje trga. Prav tako bo agencija prenovila sistem za prijavo uporabnikov v aplikacijo s ciljem izboljšanja varnosti.

3.11.1.3.8 Aplikacija za poročanje o investicijah

Agencija bo zagotovila informacijsko podporo spremljanju investicij v elektroenergetski sistem (EES), ki bo vključevala modul za zajem podatkov (integracija z aplikacijo za poročanje podatkov), namenski analitični modul in modul s poslovno inteligenco, ki bo zagotavljal funkcije alarmiranja (e-pošta).

3.11.1.3.9 Aplikacija za poročanje o kakovosti

Opravljen bodo potrebne nadgradnje analitičnega modula in modula za izračun faktorja kakovosti Q.

3.11.1.3.10 Spletne strani in intranet agencije

Dokončana bo prenova spletnih strani agencije na podlagi portalske tehnologije LifeRay, omogočeno bo večuporabniško upravljanje s vsebinami in več fazni proces potrjevanja sprememb.

Agencija bo pričela s prenovo intraneta, ki bo temeljil na SharePoint platformi. Izdelane bodo strani, ki bodo omogočale vsakemu zaposlenemu konfiguracijo pogleda na aktualne, zanj relevantne teme oziroma področja dela ter uporabo orodij za sodelovanje.

3.11.1.3.11 Prenova dokumentnega sistema

Dokumentni sistem agencije je treba prenoviti v smislu optimizacije delovnih tokov in obenem izboljšanja zmogljivosti sistema s ciljem povečati produktivnost uporabnikov. Izvedena bo optimizacija delovnih tokov upravljanja z dokumentacijo, analiza prehoda na novo verzijo SharePoint, optimizacija in nadgradnja obstoječe rešitve vključno z migracijo podatkov, testiranje, izobraževanje uporabnikov in uvedba sistema v interni poslovni proces agencije.

3.11.2 Skupne dejavnosti – notranje storitve

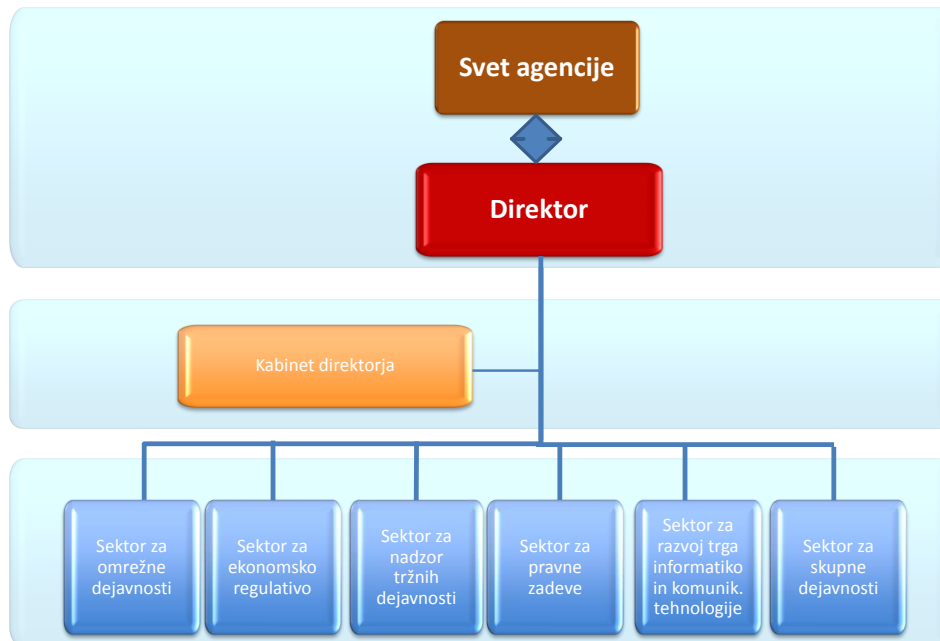
Za izvajanje vseh navedenih nalog in za potrebe delovanja agencije se izvajajo tudi vse potrebne notranje podporne dejavnosti, ki pomenijo predvsem administrativno-tehnično podporo organom agencije – direktorici in svetu agencije, sektorjem in vsem zaposlenim.

Gre za področja administracije (tajništvo, glavne pisarna, sprejemnica), pravnih in kadrovskih zadev agencije, odnosov z javnostmi, finančno računovodske službe in tehničnih služb (računalniško omrežje, infrastruktura, vzdrževanje). Obseg dela se bo zaradi povečanega obsega zakonsko določenih nalog agencije občutno povečal tudi na vseh navedenih področjih.

4 KADROVSKI NAČRT ZA LETO 2015

4.1 Kadrovska struktura in zaposlitve

Agencija bo imela, skladno s programom dela in finančnim načrtom, konec leta 2014 zaposlenih 46 delavcev za nedoločen čas. Delovanje agencije temelji na multidisciplinarnosti in sektorski organiziranosti, organizacijsko shemo prikazuje naslednja slika:

Agencija je bila kljub velikemu in nenehnemu povečevanju obsega pri zaposlovanju doslej omejena, saj ji vključenost v vladni kadrovski načrt ni dovoljevala dodatnih zaposlitev. V petih letih, od 2010 do 2014, je tako agencija dobila le tri nove zaposlitve. Z EZ-1 so se pristojnosti, področja dela in število nalog agencije dodatno povečali.

V prilogi so še enkrat strnjeno prikazane vse nove naloge agencije, ki nedvoumno kažejo na to, da se mora agencija močno kadrovsko okrepiti, in sicer prav na vseh področjih dela. Glede na to agencija v letu 2015 načrtuje 15 novih zaposlitev.

5 FINANČNI NAČRT ZA LETO 2015

5.1 Osnovna izhodišča pri izdelavi finančnega načrta

Agencija je skladno z določbami Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11, 14/13) in Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14), zavezana vsako leto pripraviti program dela in finančni načrt.

26. člen Zakona o javnih financah nalaga posrednim uporabnikom državnega proračuna, da pripravijo finančni načrt na podlagi izhodišč, ki veljajo za državni proračun. Finančni načrt sprejme pristojni organ po postopku, določenem v posebnem zakonu ali drugem predpisu ali v aktu o ustanovitvi posrednega uporabnika.

399. člen Energetskega zakona (EZ-1) določa, da mora svet agencije do 30. septembra tekočega leta sprejeti program dela in finančni načrt agencije za prihodnje leto, k sprejetemu dokumentu pa mora dati soglasje Državni zbor. Program dela in finančni načrt agencije sta potrjena, če Državni zbor v treh mesecih po njunem prejemu ne odloči drugače.

Agencija je predlog finančnega načrta za leto 2015 oblikovala na podlagi:

- zastavljenega programa dela in kadrovskega načrta za isto časovno obdobje,
- ocene realizacije finančnega načrta za leto 2014 in
- ocene pogojev delovanja in poslovanja agencije v prihodnjem letu.

Glede na to, da za pripravo proračuna za leto 2015 Ministrstvo za finance še ni objavilo aktualnega proračunskega priročnika, je agencija pri pripravi finančnega načrta upoštevala:

- Zakon o izvrševanju proračunov RS za leti 2014 in 2015 (Uradni list RS, št. 101/13) in
- omejitve s področja plač, drugih prejemkov in stroškov dela, ki na podlagi ostalih predpisov in kolektivnih pogodb veljajo v letu 2014 oziroma so predvidene za leto 2015.

Finančni načrt agencije za leto 2015 zajema prikaz potrebnih sredstev za njeno delovanje, določa vire financiranja in opredeljuje deleže cen za uporabo elektroenergetskih in plinskih omrežij za delovanje agencije. Pripravljen je po načelu denarnega toka in po načelu zaračunanih zneskov oziroma obračunskih kategorij.

5.2 Ključni ekonomski podatki iz finančnega načrta (denarni tok)

V letu 2014 je dejavnost opravljanja javne službe agencije financirana iz deleža cene za uporabo elektroenergetskih omrežij (0,00017 €/kWh) in iz deleža cene za uporabo omrežij zemeljskega plina (0,00079 €/Sm³).

Za leto 2015 načrtuje agencija skupno 3.264.370 evrov prihodkov, od tega:

- 2.125.070 evrov iz deleža cene za uporabo elektroenergetskih omrežij in
- 1.115.800 evrov iz deleža cene za uporabo omrežij zemeljskega plina.
- Drugi načrtovani prihodki iz poslovanja zajemajo prihodke od uporabe sistema EECS (20.000 evrov), prejete obresti za sredstva na podračunu državne zakladnice

(500 evrov) ter prejeta sredstva ACER in Evropske komisije iz naslova povračil potnih stroškov zaposlenih (3000 evrov).

Deleži cene za uporabo elektroenergetskih in plinskih omrežij, namenjen za delovanje agencije, so za leto 2015 oblikovani na podlagi načrtovanih količin prenesene oziroma distribuirane električne energije ter prenesenega zemeljskega plina po prenosnem omrežju končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji.

Delež cene za uporabo elektroenergetskih omrežij, namenjen za delovanje agencije za energijo, ostane nespremenjen (na ravni iz leta 2009) in znaša 0,00017 €/kWh. Delež cene za uporabo prenosnega omrežja zemeljskega plina, namenjen za delovanje agencije za energijo, pa se poveča iz 0,00079 €/Sm³ na 0,00140 €/Sm³. S tem, ko delež financiranja iz elektrike ostaja na isti ravni, delež iz zemeljskega plina pa se poveča, bo uravnoteženo razmerje financiranja delovanja agencije iz področij elektrike in zemeljskega plina glede na razmerje obsega nalog na teh področjih.

Naslednja tabela po načelu denarnega toka zgoščeno prikazuje ključne postavke iz sprejetega finančnega načrta za leto 2014 (stolpec 1), ocenjene realizacije finančnega načrta za leto 2014 (stolpec 2), predloga finančnega načrta za leto 2015 (stolpec 3) ter indekse plana 2015 glede na plan 2014 (stolpec 4) in plana 2015 glede na ocenjeno realizacijo 2014 (stolpec 5). Podatki v tabeli so v EUR.

		Sprejeti FN 2014	Ocena realizacije 2014	Predlog FN 2015	FN 15 / FN 14	FN 15 / Oc. real. 14
		1	2	3	4=3/1	5=3/2
I.	Prihodki	2.986.050	2.749.957	3.264.370	109,3	118,7
II.	Odhodki (II/1 + II/2)	2.968.190	2.968.190	3.248.977	109,5	109,5
II/1	Tekoči odhodki (a+b+c)	2.655.190	2.655.190	2.928.977	110,3	110,3
a)	Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.478.147	1.478.147	1.704.878	115,3	115,3
b)	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	227.890	227.890	279.399	122,6	122,6
c)	Izdatki za blago in storitve	949.153	949.153	944.700	99,5	99,5
II/2	Investicijski odh. - nakup in gradnja osnovnih sredstev	313.000	313.000	320.000	102,2	102,2
III.	Presežek +/- (I. - II.)	17.860	-218.233	15.393		
	Povpr. število zaposlenih (na podlagi del. ur)	46	45,5	53,5	116,3	117,6
	Število zaposlenih za nedoločen čas konec leta	46	46	61	132,6	132,6

Tabela 5: Povzetek ključnih ekonomskih podatkov (denarni tok)

Analiza poslovanja agencije v prvem polletju 2014 kaže na to, da, ob realizaciji vseh načrtovanih nalog iz programa dela, ob koncu leta načrtovani odhodki ne bodo preseženi,

vendar pa bo bistven izpad realizacije prihodkov. Posledično ocenjujemo, da bo agencija ob koncu leta 2014 po načelu denarnega toka izkazovala presežek odhodkov nad prihodki v vrednosti 218.233 evrov. Skladno z navodili za izvajanje 53. člena Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2014 in 2015, priprava sanacijskega načrta zaradi pričakovanega presežka odhodkov ni potrebna, saj bo lahko pokrit iz presežkov preteklih let. Na dan 31. 12. 2013 je agencija v bilanci stanja izkazovala 298.912 evrov presežka prihodkov nad odhodki, od česar je letos vplačala v državni proračun 50.000 evrov. Ostanek presežka prihodkov preteklih let v vrednosti 248.912 evrov skupaj z ocenjenimi tekočimi prihodki zadošča za pokritje vseh načrtovanih odhodkov tekočega leta.

5.3 Vsebinski prikaz in indeksi rasti posameznih kategorij odhodkov (denarni tok)

V nadaljevanju podajamo kratek vsebinski prikaz in indekse rasti posameznih kategorij odhodkov iz predloga finančnega načrta za leto 2015 v primerjavi z ocenjeno realizacijo za leto 2014:

5.3.1 Tekoči odhodki

Plače in drugi izdatki zaposlenim – indeks 115,3

Pri načrtovanju sredstev, potrebnih za plače in dodatke v letu 2015, smo upoštevali:

- razporeditev zaposlenih skladno z obstoječo sistemizacijo;
- realizacijo potrebnih novih zaposlitev, navedenih v kadrovskega načrtu;
- ohranitev vrednosti bruto plač na ravni iz leta 2014, z upoštevanjem letnega povečanja dodatka za delovno dobo;
- ohranitev obstoječih vrednosti povračil, nadomestil in drugih izdatkov zaposlenih ter
- omejitve pri izplačilu regresa za letni dopust, kot so veljale v letu 2014.

Skladno s predvidenimi usmeritvami nadaljevanja restriktivne plačne politike v javnem sektorju, nismo načrtovali sredstev za izplačilo redne delovne uspešnosti in za napredovanje zaposlenih.

Prispevki delodajalcev za socialno varnost – indeks 122,6

Prispevke za socialno varnost smo načrtovali ob upoštevanju obstoječih prispevnih stopenj glede na načrtovana sredstva za plače. Nekoliko višji indeks rasti izhaja iz načrtovanih premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki bi jih naj v letu 2015 ponovno izplačevali v polni vrednosti posameznih premijskih razredov.

Izdatki za blago in storitve – indeks 99,5

V strukturi izdatkov za blago in storitve zavzemajo več kot 50-odstotni delež izdatki za pisarniški in splošni material in storitve.

Največja postavka med njimi so projektne naloge v obliki svetovalnih storitev zunanjih izvajalcev, v skupno načrtovani vrednosti 361.140 evrov. Za potrebe izvajanja reguliranja sistemskih operaterjev bo agencija v letu 2015 izvajala analize tekočega regulativnega obdobja (2013-2015), obenem pa bo izdelala metodologijo za novo regulativno obdobje za elektroenergetska omrežja in distribucijska omrežja zemeljskega plina. V ta namen bo treba izvesti primerjalne analize učinkovitosti in proučiti morebitne spremembe metodologij za določanje upravičenih stroškov delovanja in vzdrževanja. Za potrebe

priprave novega regulativnega obdobja za elektroenergetska omrežja in za distribucijsko omrežje zemeljskega plina bo agencija potrebovala zunanje storitve presoje ustreznosti uporabljene metode priznavanja stroškov kapitala in izračun teh stroškov za novo regulativno obdobje. V sektorjih za električno energijo in zemeljski plin bo treba nadaljevati z vključevanjem zunanjih svetovalcev za področja normativov za vrednotenje naložbenih načrtov, razvoja mehanizmov za nadzor trga in na področju OVE ter novem področju URE. Načrtovane so storitve s področja kakovosti storitev oskrbe z zemeljskim plinom, izdelava strokovnih podlag za izdelavo metodologije oblikovanja cen daljinske toplote ter primerjalna analiza metod reguliranja cen toplote. Na področju informatike bo velik poudarek pri izdelavi aplikacij za izmenjavo in analizo podatkov za posamezna vsebinska področja, podprtih s standardizirano izmenjavo podatkov in spletnimi storitvami.

Obseg sredstev za preostali material in storitve je načrtovan sorazmerno z načrtovanim obsegom nalog agencije v letu 2015.

Izdatki za storitve čiščenja in varovanja poslovnih prostorov, energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije, tekoče vzdrževanje ter zavarovalne premije za nepremičnino in opremo so načrtovani glede na obseg in urejenost poslovanja v poslovnih prostorih agencije.

Pri prevoznih stroških in storitvah smo upoštevali predvidene stroške obstoječih službenih vozil agencije v letu 2015.

Skladno s predvidenim obsegom nalog so načrtovani izdatki za službena potovanja zaposlenih.

Drugi operativni odhodki obsegajo predvsem načrtovane kotizacije za udeležbo zaposlenih na domačih in mednarodnih seminarjih, konferencah, simpozijih in srečanjih organizacij evropskih regulatorjev, pomembnejši izdatki v tej skupini pa so še članarine mednarodnim in domačim združenjem, sejnine članom sveta agencije in plačila za delo prek študentskega servisa.

5.3.2 Investicijski odhodki

Nakup in gradnja osnovnih sredstev – indeks 102,2

Načrtovana investicijska dejavnost v letu 2015 zagotavlja predvsem nadgradnjo informacijske in komunikacijske tehnologije in druge potrebne infrastrukture, podatkovnih baz in programskih modulov, nabavo pisarniškega pohištva in opreme ter delno prenovo poslovnih prostorov, z namenom nemotenega delovanja in kontinuiranega dolgoročnega razvoja agencije.

Načrtovani nakup opreme

Strojna računalniška oprema (HW):

Na področju lokalnega računalniškega omrežja so predvidene nabave delovnih postaj in monitorjev, nabava aplikacijskega strežnika, posodobitev sistema neprekinjenega napajanja, nadgradnja varnosti IS ter nabava ostale strojne opreme po potrebi (nadgradnja procesnih in diskovnih kapacitet na strežnikih ipd...).

Ostala oprema:

Načrtovana je nabava potrebne pisarniške opreme glede na načrtovane zaposlitve, in opreme za razširitev arhiva. Predvidena je dopolnitev opreme sejnih sob in nekaterih pisarn, ki bodo pregrajene zaradi dodatnih potreb po prostoru, s potrebnim pohištvo.

Načrtovani nakup nematerialnega premoženja

Informacijski projekti:

V letu 2015 bo dokončana konsolidacija podatkovnih baz (projekt Firmoteka), ki vključuje tudi preverjanje podatkov z zunanjimi registri (npr. Ajpes), izvedene bodo potrebne nadgradnje za povezavo z drugimi projekti oziroma aplikacijami.

V sklopu aplikacije in portala REMIT bo izvedena integracija z obstoječimi aplikacijami. Nadgradnja teh aplikacij bo potekala v smeri razvoja sistema za zbiranje in analizo podatkov za nadzor trga, ta naloga agencije se z novim EZ-1 širi in pogloblja. Izbran in uveden bo tudi sistem za avtomatizirano identifikacijo tržnih manipulacij in zlorab trga. V sklopu nadzora trga bo potrebno zaradi določil EZ-1 (skupna kontaktna točka) izvesti tudi prilagoditve primerjalnika ponudb.

Skladno z novimi zakonskimi zahtevami bo nadgrajena aplikacija za poročanje. Izveden bo projekt neposredne izmenjave omrežninskih podatkov in podatkov o proizvodnji iz OVE/SPTTE z informacijskim sistemom SODO. V registru OVE/SPTTE bo izvedena tudi nadgradnja za potrebe programske podpore inšpekcijskega nadzora. Izvedena bo revizija varnosti IT in revizija neprekinjenega delovanja IKT.

Izvedena bo celovita prenova dokumentnega sistema s preходом na novo verzije programske opreme (novi SharePoint, novi SQL, novi Office) in optimizacija delovanja na podlagi dosedanjih izkušenj. Načrtovana je tudi vzpostavitev sistema za elektronsko vročanje odločb.

Izvedene bodo tudi potrebne uskladitve aplikacije za poročanje zavezancev o podatkih po EZ-1. Na področju poročanja o kakovosti oskrbe bo informatizirana statistična metoda za ugotavljanje višje sile na podlagi podatkov o neprekinjenosti napajanja, zagotovljena pa bo tudi ustrezna vizualizacija rezultatov. Na področju spremljanja naložbenih načrtov bo razvita programska oprema za ocenjevanje vrednosti naložb v skladu z metodologijo agencije.

Za potrebe izdelave metodologije za vrednotenje naložbenih načrtov bo pripravljen informacijski projekt, ki bo omogočal izdelavo normativov za vrednotenje naložbenih načrtov različnih sistemskih operaterjev distribucijskih omrežij zemeljskega plina.

V letu 2015 je predviden prehod na licenčno pogodbo za licenčno programsko opremo Microsoft na delovnih postajah.

5.4 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja agencije

A. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA						
	SPREJETI FINANČNI NAČRT 2014	OCENA REALIZACIJE JANUAR- DECEMBER 2014	FN 2015	% REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA 2014	% FN 2015	
- v evrih -	(1)	(2)	(3)	(4=2/1)	(5=3/2)	
I. SKUPAJ PRIHODKI	2.986.050	2.749.957	3.264.370	92,1	118,7	
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (A+B)	2.986.050	2.749.957	3.264.370	92,1	118,7	
A. Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	0			
7400 a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	0	0	0			
7401 b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	0	0	0			
7402 c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	0	0	0			
7403, 7404 d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	0	0	0			
del 740 e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij						
741 f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije						
B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	2.986.050	2.749.957	3.264.370	92,1	118,7	
del 7130 Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe		19.539	20.000		102,4	
del 7102 Prejete obresti	300	560	500	186,7	89,3	
del 7100 Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki						
del 7141 Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	2.983.750	2.723.174	3.240.870	91,3	119,0	
72 Kapitalski prihodki		4.184			0,0	
730 Prejete donacije iz domačih virov						
731 Prejete donacije iz tujine						
786 Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije						
787 Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	2.000	2.500	3.000	125,0	120,0	
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0			
del 7130 Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu						
del 7102 Prejete obresti						
del 7103 Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od prometa						
del 7100 Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki						
del 7141 Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe						

	II. SKUPAJ ODHODKI	2.968.190	2.968.190	3.248.977	100,0	109,5
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	2.968.190	2.968.190	3.248.977	100,0	109,5
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.478.147	1.478.147	1.704.878	100,0	115,3
del 4000	Plače in dodatki	1.383.262	1.377.981	1.564.552	99,6	113,5
del 4001	Regres za letni dopust	7.644	7.398	9.447	96,8	127,7
del 4002	Povračila in nadomestila	63.175	59.076	73.128	93,5	123,8
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	5.953	11.021	48.751	185,1	442,3
del 4004	Sredstva za nadurno delo	9.268	5.990	6.000	64,6	100,2
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi					
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	8.845	16.681	3.000	188,6	18,0
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	227.890	227.890	279.399	100,0	122,6
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	122.817	122.817	143.515	100,0	116,9
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	98.392	98.392	114.974	100,0	116,9
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	833	833	973	100,0	116,8
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	1.388	1.388	1.622	100,0	116,9
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	4.460	4.460	18.315	100,0	410,7
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	949.153	949.153	944.700	100,0	99,5
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	509.490	509.490	519.140	100,0	101,9
del 4021	Posebni material in storitve	2.040	2.040	3.500	100,0	171,6
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	80.600	80.600	72.500	100,0	90,0
del 4023	Prevozni stroški in storitve	55.998	55.998	35.000	100,0	62,5
del 4024	Izdatki za službena potovanja	71.094	71.094	75.110	100,0	105,6
del 4025	Tekoče vzdrževanje	105.876	105.876	111.750	100,0	105,5
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	14.555	14.555	15.000	100,0	103,1
del 4027	Kazni in odškodnine					
del 4029	Drugi operativni odhodki	109.500	109.500	112.700	100,0	102,9
403	D. Plačila domačih obresti					
404	E. Plačila tujih obresti					
410	F. Subvencije					
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom					
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam					
413	I. Drugi tekoči domači transferji					
	J. Investicijski odhodki	313.000	313.000	320.000	100,0	102,2
4200	Nakup zgradb in prostorov					
4201	Nakup prevoznih sredstev					
4202	Nakup opreme	150.000	165.000	70.000	110,0	42,4
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	15.000			0,0	
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije					
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	15.000	15.000	20.000	100,0	133,3
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev					
4207	Nakup nematerialnega premoženja	133.000	133.000	230.000	100,0	172,9
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring					
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog					
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	0	0		
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 482					
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 483					
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 484					
	III. PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) PRIHODKOV NAD ODHODKI (I.-II.)	17.860	-218.233	15.393		

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB						
		SPREJETI FINANČNI NAČRT 2014	OCENA REALIZACIJ = JANUAR- DECEMBER 2014	FN 2015	% REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA 2014	% FN 2015
	- v evrih -	(1)	(2)	(3)	(4=2/1)	(5=3/2)
75	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV	0	0	0		
	(750+751+752)					
750	Prejeta vračila danih posojil					
751	Prodaja kapitalskih deležev					
752	Kupnine iz naslova privatizacije					
44	V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	0	0	0		
	(440+441+442+443)					
440	Dana posojila					
441	Povečanje kapitalskih deležev in finančnih naložb					
442	Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije					
443	Povečanje namenskega premoženja v javnih skladih in drugih pravnih osebah javnega prava, ki imajo premoženje v evrih leti					
	VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV. - V.)	0	0	0		
C. RAČUN FINANCIRANJA						
		SPREJETI FINANČNI NAČRT 2014	OCENA REALIZACIJ = JANUAR- DECEMBER 2014	FN 2015	% REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA 2014	% FN 2015
	- v evrih -	(1)	(2)	(3)	(4=2/1)	(5=3/2)
50	VII. ZADOLŽEVANJE	0	0	0		
	(500+501)					
500	Domače zadolževanje					
501	Zadolževanje v tujini					
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA	0	0	0		
	(550+551)					
550	Odplačila domačega dolga					
551	Odplačila dolga v tujino					
	IX. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	0	0	0		
	X. POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	17.860	-218.233	15.393		
	XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+VII.-VIII.-X.-=III.)	-17.860	218.233	-15.393		

5.5 Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Naslednja tabela prikazuje načrtovane vrednosti prihodkov in odhodkov po načelu zaračunanih zneskov v letu 2014, njihovo ocenjeno realizacijo in načrtovane vrednosti za leto 2015.

v EUR	načrt 2014	ocena realiz. 2014	načrt 2015
A. Prihodki od poslovanja	2.985.750	2.760.040	3.263.870
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	2.985.750	2.760.040	3.263.870
B. Finančni prihodki	300	530	500
C. Drugi prihodki			
Č. Prevrednotovalni poslovni prihodki		1.523	
D. CELOTNI PRIHODKI	2.986.050	2.762.093	3.264.370
E. Stroški blaga, materiala in storitev	919.433	919.433	913.600
Stroški materiala	105.530	105.530	108.220
Stroški storitev	813.903	813.903	805.380
F. Stroški dela	1.706.037	1.706.037	1.984.277
Plače in nadomestila plač	1.398.483	1.394.992	1.619.303
Prispevki za socialno varnost delodajalca	227.890	227.890	279.399
Drugi stroški dela	79.664	83.155	85.575
G. Amortizacija	330.860	330.860	335.393
H. Rezervacije			
J. Drugi stroški	29.720	29.720	31.100
K. Finančni odhodki			
L. Drugi odhodki			
M. Prevrednotovalni poslovni odhodki			
N CELOTNI ODHODKI	2.986.050	2.986.050	3.264.370
O. PRESEŽEK PRIHODKOV	0	-223.957	0
P. PRESEŽEK ODHODKOV			

Tabela 6: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

V načrtu izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov, kjer so prikazane obračunske kategorije, je v letu 2015 ob predračunski vrednosti amortizacije 335.393 evrov, izkazan uravnotežen poslovni izid.

6 PRILOGA – NOVE NALOGE PO EZ-1

V nadaljevanju so po glavnih področjih predstavljene nove naloge, ki jih je agencija poleg obstoječih dobila z EZ-1.

Nadzor nad zakonitostjo

Agencija na tem področju:

- nadzira izvajanje določb EZ-1 s področja trga z elektriko in zemeljskim plinom ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov, razen v primerih, ki po tem zakonu spadajo v pristojnost posameznih pristojnih inšpekcij;
- nadzira izvajanje določb uredb Evropske unije s področja notranjega trga z elektriko in zemeljskim plinom, razen če ni s predpisi drugače določeno;
- je pristojen organ za izrekanje prekrškov za ugotovljene kršitve EZ-1, uredb EU in podzakonskih aktov;
- je dobila veliko večjo pristojnost za reševanje sporov med operaterji in uporabniki omrežij.

Nadzor nad delovanjem trga

Agencija na tem področju delovanja opravlja naslednje naloge:

- izvaja stalni monitoring trga, zbira podatke in vodi register vseh udeležencev na trgu;
- je zadolžena za zagotavljanje učinkovite konkurence na veleprodajnem trgu (ukrepi za zagotavljanje likvidnosti trga, sprostitev obveznih količin električne energije in zemeljskega plina ter obvezna dodelitev pogodbenih pravic do uvoza zemeljskega plina);
- spremlja restriktivne pogodbene prakse;
- izvaja ukrepe za preprečevanje navzkrižnega subvencioniranja;
- izvaja raziskave trga in pripravi poročila;
- je zavezana k sodelovanju pri raziskavah drugih organov;
- je zadolžena za ukrepe za preprečevanje tržnih manipulacij in zlorab trga (uredba REMIT).

Certificiranje operaterjev prenosnih sistemov

Certificiranje ITO – Plinovodi, d.o.o.; agencija mora ves čas preverjati pogoje za certifikat in daje soglasje k vsem komercialnim, finančnim ali drugim sporazumom med operaterjem in vertikalno integriranim podjetjem, nadalje k programu za doseganje skladnosti, imenovanju nadzornika za skladnost in k 10-letnemu razvojnemu načrtu, spremlja in ocenjuje izvajanje tega načrta in daje soglasje k pogodbam o financiranju naložb.

Certificiranje – ELES, d.o.o.; čista lastniška ločitev, postopek izdaje certifikata in spremljanje izpolnjevanja pogojev.

Naložbe v omrežje z elektriko in zemeljskim plinom

Agencija izda metodološke podlage za ocenjevanje in vrednotenje naložb operaterjev sistemov elektrike in zemeljskega plina.

Agencija v postopku določitve regulativnega okvira ocenjuje in vrednoti naložbene načrte operaterjev sistemov.

Zaprti distribucijski sistemi

Agencija odloča o podelitvi in odvzemu statusa zaprtih distribucijskih sistemov elektrike in zemeljskega plina. Na zahtevo odjemalcev v teh sistemih agencija potrjuje omrežnine oziroma izvaja nadzor nad omrežnino v njih, če tako zahtevajo uporabniki sistema.

Skupna kontaktna točka

Agencija mora gospodinjstvom odjemalcem elektrike in zemeljskega plina na enem mestu zagotavljati dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil ter metod za obravnavo pritožb.

Zanesljiva oskrba z zemeljskim plinom

Agencija mora pripraviti preventivni načrt ukrepov in načrt za izredne razmere.

Agencija izvede oceno tveganj, ki se prvič posodobi najpozneje 18 mesecev po sprejetju preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere in nato vsaki dve leti pred 30. septembrom ustreznega leta, razen če je zaradi razmer potrebno pogostejše posodabljanje.

Daljinska toplota

Na tem področju delovanja agencija:

- sprejme metodologijo za pripravo sistemskih obratovalnih navodil,
- daje soglasja k sistemskim obratovalnim navodilom distributerjev toplote,
- sprejme metodologijo za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje,
- s splošnim aktom določi periodiko in sistem poročanja podatkov,
- izdaja soglasja k izhodiščni ceni,
- potrjuje cenike obračunavanja dodatnih stroškov,
- analizira cene in analizo objavi enkrat na leto.

Proizvodnja iz obnovljivih virov energije

Vsako leto do 1. oktobra agencija objavi javni poziv za prijavo projektov za proizvodne naprave na obnovljive vire energije in v soproizvodnji elektrike in toplote z visokim izkoristkom, ki se na razpisu potegujejo za prejem podpore v naslednjem letu.

Agencija daje soglasje k podrobnejšim navodilom za vodenje in upravljanje registra Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).

Učinkovita raba energije

Na tem novem področju delovanja ima agencija naslednje naloge:

- sprejme priporočila za zagotavljanje čim večje energetske učinkovitosti, ki jo morajo zagotoviti elektroenergetska podjetja in podjetja plinskega gospodarstva,
- do konca aprila za preteklo leto objavi, koliko prihrankov energije je dosegel vsak zavezanec,
- preveri vsaj statistično pomemben delež in reprezentativen vzorec ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti,
- preverja učinkovitost sistemov ogrevanja in hlajenja ter izpolnjevanje zahtev iz 320. člena (viri toplote);
- do 1. maja za preteklo leto objavi, kateri sistemi daljinskega ogrevanja so energetske učinkoviti,
- podrobneje določi, kdaj se šteje, da so izpolnjeni pogoji v zvezi z energetskimi pregledi,

- na zahtevo upravičenca z odločbo prizna oprostitev dolžnosti energetskega pregleda podjetju, ki izkaže, da v svojem poslovanju dosega namen energetskih pregledov.
-

Novi splošni akti, ki jih mora agencija vzpostaviti v enem letu po uveljavitvi zakona

Agencija ima na tem področju naslednje nove naloge oziroma mora poleg obstoječih splošnih aktov sprejeti še naslednje nove splošne akte:

- metodologijo za pripravo sistemskih obratovalni navodil na področju zemeljskega plina;
- metodologijo za pripravo sistemskih obratovalni navodil na področju daljinske toplote;
- metodološke osnove za ocenjevanje in vrednotenje naložb operaterjev sistemov električne energije in zemeljskega plina;
- določi način in pravila za vodenje registra potrdil o izvoru, pogoje za odprtje računa v registru, vodenje računa in zaprtje računa v registru ter način in obliko sporočanja upravičencev do potrdil o proizvodnji elektrike;
- metodologijo določanja cen sistemskih storitev;
- določitev kriterijev za potrjevanje omrežnine v zaprtih distribucijskih sistemih,
- določitev načina elektronskega posredovanja podatkov za potrebe spletnega orodja primerjalnik ponudb in za objavo podatkov o veljavnih tarifah,
- določitev metodologije določanja cen sistemskih storitev;
- določitev podrobnejše ureditve načina in pogostosti pošiljanja energetskega kontrolnega seznama;
- določitev vrste informacij, ki se lahko posredujejo udeležencem na trgu pod pogojem, da se ne razkrijejo poslovno občutljivi podatki;
- določitev načina posredovanja podatkov in dokumentov izvajalcev energetskih dejavnosti;
- s splošnim aktom podrobneje predpiše vrsto uporabljenih sistemov za identifikacijo entitet, pravila in obveznosti izvajanja storitve dodeljevanja identifikatorjev posameznih entitet ter prehodno obdobje uvajanja novih sistemov identificiranja entitet;
- s splošnim aktom predpiše obvezne vsebine aktov, če je to potrebno, da se poenotijo pristopi v informatizaciji procesov izmenjave podatkov.

Druge nove naloge agencije na področju oskrbe z elektriko in zemeljskim plinom

Agencija ima še naslednje druge naloge na teh področjih:

- izda metodologijo za pripravo sistemskih obratovalni navodil na področju zemeljskega plina;
- da soglasje k priključitvi distribucijskega sistema zemeljskega plina na drug distribucijski sistem;
- da soglasje k plačilom storitve virtualne točke;
- potrjuje relevantne točke;
- določita pogoje povečanja zmogljivosti sistema z električno energijo in zemeljskim plinom;
- vodi upravne postopke v primeru zavrnitve priključitve zaradi premajhnih zmogljivosti sistema;
- daje soglasje k pravilom za delovanje trga, ki jih sprejme organizator trga;
- določa cene za ostale storitve elektrooperaterjev, ki niso zajete v omrežnini;
- daje soglasje k cenam za ostale storitve operaterjev sistema z zemeljskim plinom, ki niso zajete v omrežnini;
- določa cene za zasilno oskrbo, če je operater ne določi ali jo določi nezakonito;
- izvaja nadzor nad primernostjo in izvajanjem sodil za razporejanje po dejavnostih za elektriko in zemeljski plin.